

Vereniging Behoud de Parel
p/a Winterheide 3
5971 GD Grubbenvorst

Aan: Gedeputeerde Staten van Limburg,
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Grubbenvorst 29 november 2010, BdP/0104

Onderwerp: Nieuw Gemengd Bedrijf Grubbenvorst, MER¹

Geachte Gedeputeerde Staten van Limburg,

Bij deze onze zienswijze m.b.t. het mer NGB te Grubbenvorst.

Ons inziens is deze mer onvolledig en onjuist op de volgende punten.

1 Gezondheidseffecten grootschalige intensieve veehouderijen.

1A Bijlage 22² stelt dat de volksgezondheid geen wettelijk toetsingskader is, citaat uit mer - NGB: *“Omdat volksgezondheid geen wettelijk toetsingskader kent, is dit thema opgenomen in een apart hoofdstuk”*.

Ons inziens is dit een ernstige ommissie. Immers de Wet Publieke Volksgezondheid (WPV) stelt duidelijk in artikel 2 lid c. *het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen*.

Volgens het RIVM schuilt het gevaar voor de volksgezondheid in het feit dat wanneer pluimvee en varkens op korte afstand van elkaar gehouden worden een verhoogd risico voor het ontstaan van aviaire influenza optreedt³. Ook het door de GGD Brabant uitgegeven informatieblad “Intensieve veehouderij en gezondheid” januari 2009, wijst op blz 16 op tal van infectieziekten o.a. influenza, citaat:

“Schaalvergroting

De GGD adviseert gemeenten om de introductie en verspreiding van micro-organismen tegen te gaan bij de verdere ontwikkeling van het landbouwontwikkelingsgebied. En daarmee ook de kans op infectieziekten te verkleinen. Dit kan door de volgende punten mee te nemen:

Voldoende afstand (minimaal 1-3 km) tussen bedrijven om verspreiding van dierziekten en zoönosen van het ene naar het andere bedrijf te voorkomen. Drie kilometer is een zone die onder andere wordt gehanteerd bij de bestrijding van uitbraken van besmettelijke, aangifteplichtige, dierziekten (beschermingsgebied). Een en twee kilometer worden in de literatuur genoemd als afstanden waarbinnen het risico op influenzavirusoverdracht tussen bedrijven duidelijk verhoogd is⁴.

¹ Iedereen kan over het MER van 20 oktober 2010 t/m 30 november 2010 schriftelijk of mondeling zienswijzen indienen.

² Deze bijlage is geschreven door Arcadis, niet door de GGD of het RIVM of anderszins een medisch geschoold en bevoegd persoon.

³ Dit betreft alle facetten van de bedrijfsvoering en omgevingsfactoren.

⁴ In bijlage 22 wordt inderdaad een “voldoende grote afstand” genoemd, citaat: *“Dit kan worden beperkt door een voldoende grote afstand tussen bedrijven”*. Echter men noemt niet de afstand die het GGD informatieblad noemt.

De afstand tussen het pluimveegeedeelte van het NGB en het dichtst bijzijnde varkensbedrijf is ongeveer 350 meter.

Daarbij geeft bijlage 22 de bovenstaande feiten m.b.t. o.a. influenza incorrect weer, citaat uit zin blz 30: *“te voorkomen dat varkens en kippen op 1 bedrijf worden gecombineerd”*

Gemeente Horst aan de Maas heeft weliswaar door de GGD Noord Limburg een rapport laten opstellen inzake het NGB, en de mogelijke effecten m.b.t. de volksgezondheid, echter dit rapport is volstrekt onvolledig⁵. Daarbij heeft de GGD aangeven dat het slechts een quickscan betrof. Gemeente Horst aan de Maas heeft zich evenwel in haar verdere besluitvorming mede laten leiden door dit onvolledige rapport⁶.

1B Ook is gemeente Horst aan de Maas voorbijgegaan aan artikel 2 lid a WPG:

“a. het verwerven van, op epidemiologische analyse gebaseerd, inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking”. Immers er is m.b.t. de bewoners van het LOG Witveld, en de daarbuiten gelegen woningen / huishoudens nooit een dusdanig bevolkingsonderzoek uitgevoerd waarbij een “nul meting” m.b.t. de genoemde bewoners is vastgesteld.

De genoemde “gezondheidssituatie” van de bewoners behelst uiteraard naast de fysiologische aspecten de psychologische aspecten en de interactie hier tussen⁷.

1C Met betrekking tot verspreiding van aviaire influenza en andere zoönosen stellen wij dat tussen de afdeling pluimvee NGB en nabijgelegen varkensbedrijven minimaal de afstand aangehouden dient te worden die duidelijk in Richtlijn 2005 / 95 EU genoemd wordt,

art. 16.1 lid a) : een beschermingsgebied met een straal van ten minste drie kilometer rond het bedrijf.

In dier voege is het advies van De Raad voor Dieraangelegenheden aan de Tweede Kamer (februari 2008) duidelijk: *“Met betrekking tot (aangifteplichtige) dierziekten is er in geval van familiebedrijven sprake van een relatief grote kans op een relatief kleine ramp en op megabedrijven is er sprake van een relatief kleine kans op een absoluut grote ramp”*. Het NGB valt dus duidelijk onder “de grote ramp”.

Daarbij blijkt momenteel zeer duidelijk dat de overheid gezondheidsproblemen bij de mens, veroorzaakt door vee, volkomen onderschat. De huidige situatie met bijvoorbeeld Q-koorts is hier een droevig voorbeeld van. De berichtgeving van bijvoorbeeld alleen d.d. 17 november 2010 liegt er niet om:

Algemeen Dagblad: *Vrees voor epidemie chronische Q-koorts*⁸

Brabants dagblad: *Nagolf chronische Q-koorts*⁹

Dat de overheid dit weer niet serieus neemt blijkt uit het volgende bericht: Bn / De Stem , *Bleker legt Brabants rapport Q-koorts opzij*¹⁰.

Zo ook ESBL¹¹. Deze groep bacteriën stelt wetenschappers nog voor tal van raadsels. Ze komen o.a. voor op kip, kalkoen, varkensvlees en kalfsvlees¹². Uit recent onderzoek blijkt dat veel meer mensen besmet zijn dan aanvankelijk werd gedacht. In de ziekenhuizen hebben in een derde van alle gevallen patiënten ESBL's bij zich die identiek zijn aan de ESBL's in het kippenvlees¹³. Dit baart ons grote zorgen, het NGB

⁵ Wij verzoeken de mer-commissie uitdrukkelijk van dit rapport en onze bezwaren kennis te nemen.

⁶ De Wethouder, de heer Litjens, presenteerde dit onvolledige GGD rapport, net voor de verkiezingen, met veel triomf in de media, met de stelling dat het NGB nooit gezondheidsrisico's met zich mee zou brengen.

⁷ Zo wonen mensen in de nabijheid van het varkensbedrijf al jaren in een stank-overschrijdende situatie.

⁸ <http://www.ad.nl/ad/nl/1015/Gezondheid-wetenschap/article/detail/537071/2010/11/17/Vrees-voor-epidemie-chronische-Q-koorts.dhtml>

⁹ <http://www.brabantsdagblad.nl/laatstenieuws/7642878/Nagolf-chronische-Qkoorts.ece>

¹⁰ <http://www.bndestem.nl/algemeen/brabant/7563891/Bleker-legt-Brabants-rapport-Qkoorts-opzij.ece>

¹¹ Extended Spectrum Bèta-Lactamase, is een verzamelnaam voor een groep enzymen die door bacteriën gemaakt worden, de ESBL-vormende bacteriën. Deze enzymen zijn in staat de antibioticagroepen cefalosporine en penicilline te hydrolyseren, waardoor deze onwerkzaam worden

¹² Bron: RIVM <http://www.rivm.nl/cib/ESBL/Veelgestelde-vragen-ESBL.jsp>

¹³ Bron: NOS <http://nos.nl/artikel/199214-meer-mensen-immuun-voor-antibiotica.html>

is hierdoor een groot risico m.b.t. de volksgezondheid. De omvang van het bedrijf en de personele bezetting ¹⁴ zullen bijdragen aan een verhoogde inzet van antibiotica, de belangrijkste oorzaak van ESBL.

1D Ten minste dient ook gekeken te worden naar de emissies van o.a. endotoxinen. Overschrijden deze een gezondheidsnorm ¹⁵?

1D Daarbij stellen wij dat gezien de omvang en combinatie van activiteiten op een beperkte locatie, te weten pluimvee, slachterij en mestverwerking, in nabijheid van een varkensbedrijf, gerechtvaardigd is dat op zijn minst Art 174 EU Verdrag ¹⁶ terdege wordt meegewogen in de MER.

Er wordt gezien vanuit de bovengenoemde combinatie voorbij gegaan aan art 174 lid 1:

1. Het beleid van de Gemeenschap op milieugebied draagt bij tot het nastreven van de volgende doelstellingen¹⁷:

- *behoud, bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu.* Het is overduidelijk dat de mogelijke komst van het NGB m.b.t. de lokale situatie – bewoners in en rondom het LOG Witveld - een verslechtering van de kwaliteit van het milieu behelst.

- *bescherming van de gezondheid van de mens.* De gezondheid van de mens zal door de komst van dit bedrijf verslechteren.

Ook is met name voorbij gegaan aan art 174 lid 3: “*de beschikbare wetenschappelijke en technische gegevens*”.

Betreffende de omvang en gecombineerde activiteiten zijn op dit moment geen wetenschappelijke en technische gegevens bekend die mogelijke risico's blootleggen. In dier voege kan het NGB er niet komen zolang hier geen absolute duidelijkheid over bestaat.

In deze wijzen wij u ook op het EU-Verdrag, artikel 152 lid 1 (Volksgezondheid), citaat:

“*Bij de bepaling en de uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Gemeenschap wordt een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid verzekerd.*”

Het optreden van de Gemeenschap, dat een aanvulling vormt op het nationale beleid, is gericht op verbetering van de volksgezondheid, preventie van ziekten en aandoeningen bij de mens en het wegnemen van bronnen van gevaar voor de menselijke gezondheid. Dit optreden omvat de bestrijding van grote bedreigingen van de gezondheid, door het bevorderen van onderzoek naar de oorzaken, de overdracht en de preventie daarvan, alsmede door het bevorderen van gezondheidsvoorlichting en gezondheidsonderwijs”.

Daarbij stelt EU-Verdrag artikel 152 lid 4b: *in afwijking van artikel 37, maatregelen op veterinair en fytosanitair gebied aan te nemen die rechtstreeks gericht zijn op de bescherming van de volksgezondheid”.*

Ook de EU Richtlijn 2003/99/EG preambule (2) :*De bescherming van de volksgezondheid tegen ziekten en besmettingen die direct of indirect van dieren op de mens kunnen worden overgedragen (zoönoses) is van het allergrootste belang*” is zeer duidelijk hierin, en verwijst direct naar bovenstaand artikel uit het EU-Verdrag ¹⁸

¹⁴ Er werken een 4-tal mensen op het pluimveebedrijf. Hoe kunnen 4 mensen de gezondheid van meer dan één miljoen kippen bewaken?

¹⁵ Momenteel hanteert men 135 EU/m³ voor het binnenmilieu. Het is ons niet duidelijk of deze concentratie kan voorkomen buiten de stallen.

¹⁶ Betreft oude nummering.

¹⁷ Zie hiervoor ook de preambule (2) van Richtlijn 97/11/EG waarin dit voorzorgsbeginsel vermeld is.

¹⁸ Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 152, lid 4, onder b),

Het is duidelijk dat een mogelijke komst van het NGB indruist tegen het EU Verdrag zolang de gevaren voor de volksgezondheid niet duidelijk zijn onderzocht.

1E De effecten van stank –eufemistisch door de overheid “geur” genaamd – op de mens worden door de GGD duidelijk anders ingeschat als door de overheid (die de taak heeft de burger te beschermen, Grondwet nota bene). Daarbij gaat de overheid volledig voorbij aan haar eigen beleid. In een voormalige beleidsdoelstelling “Herziene Nota Stankbeleid 1994”, destijds mede geformuleerd door de heer Alders, stelde men dat intensieve veehouderijen in 2010 geen mensen meer zouden hinderen¹⁹. In de mer vinden we dit beleid echter niet terug.

In “GEZONDHEIDSEFFECTSCREENING STAD & MILIEU Handboek voor een gezonde inrichting van de woonomgeving”, GGD 2006, wordt uitgebreid ingegaan op stank veroorzaakt door intensieve veehouderijen. Hierin wordt o.a. gesteld dat stank, blz 50: “Geur kan dus verschillende gezondheidseffecten oproepen bij de mens: (ernstige) hinder, verstoring van gedrag en activiteiten en stressgerelateerde somatische gezondheidsklachten”.

Ook stelt dit rapport dat meer dan 10 ge/m³ (overeenkomend met 5 Ou) een GES score van 6 oplevert, d.w.z. een onvoldoende milieu gezondheid kwaliteit voor de betrokkenen oplevert.

Ondanks dat de lokale overheden zich zullen verschuilen achter de toegestane norm van 14 Ou veroorzaakt door één bedrijf op één woning, en het feit dat accumulatie uit de wet is gehaald, waardoor de lokale omstandigheden nog verder kunnen verslechteren, is dus duidelijk in tegenspraak met hetgeen de GGD adviseert én hetgeen destijds als beleid werd geformuleerd.

Ook recent mengt de wetenschap zich in de absurd hoge stankbelasting op woningen, met name in LOG gebieden.

Zo stelt Professor Brunekreef het volgende, citeert website Universiteit Utrecht ²⁰:

Epidemioloog kritisch over wet - "Stanknormen rammelen" De wettelijke normen voor stankhinder van de intensieve veehouderij zijn wetenschappelijk zeer gebrekkig onderbouwd. Om aan de onzekerheid hierover een einde te maken is nieuw onderzoek nodig". En: "Alles wat we over stankhinder uit vaststellen weten is gebaseerd op één beperkt onderzoek van tien jaar geleden".

Ipsa facto volgt dus ook dat het genoemde EU-Verdrag en de Richtlijnen m.b.t. de volksgezondheid ook van toepassing zijn op de enorme stankoverlast die het NGB gaat veroorzaken. Dus de mer-commissie dient een weloverwogen gezondheidsadvies te geven m.b.t. de discrepantie tussen de wettelijke stanknorm en de GGD-formulering / de opmerking van Prof. Brunekreef.

¹⁹ tekstdeel uit: Herziene Nota Stankbeleid 1994; Bron:

<http://www.infomil.nl/publish/pages/66039/herzienenotastankbeleid.pdf>

6. Het totaalbeeld van kwaliteitsdoelstellingen voor stank.

huidige situatie:	21% gehinderden	5% ernstig gehinderden
1995:	17% gehinderden	
2000:	12% gehinderden	
2010:		0% ernstig gehinderden

²⁰ <http://www.uu.nl/faculty/veterinarymedicine/NL/Actueel/media/2010/Juni/Pages/Stanknormenrammelen.aspx>

Ook stelt de Directeur van de GGD, de heer De Vries dat, citaat de Gelderlander²¹: “Ook wil hij dat bij de beoordeling van vergunningen voor de veehouderij in de toekomst ook gekeken wordt naar de gevaren voor de volksgezondheid”.

Op grond van Richtlijn 2003/4/EG²², en Richtlijn 96/61/EG (IPPC-richtlijn) verzoeken wij u in de mer mee te nemen:

Een volledige analyse van de gezondheid, veiligheid en de levensomstandigheden van de bewoners in en om het LOG Witveld, zoals deze nu is. Daarbij een duidelijke toekomstverwachting en risicoanalyse na de mogelijke vestiging van het NGB, in samenhang met de andere nieuwvestigingen dan wel uitbreidingen van bestaande bedrijven, m.b.t. de verslechtering van de gezondheid, veiligheid en levensomstandigheden van deze bewoners, ontstaan door “verontreinigingen”²³.

Daarbij zijn wij van mening dat het te verwachten onderzoek IV en gezondheid deel uit gaat maken van deze mer-NGB^{24 25} en dat berichtgeving in de media, o.a. van de GGD of het RIVM, meegenomen dient te worden in deze mer.

2 Samenstelling werkgroep mer - NGB

De werkgroep van de Commissie bevat de volgende leden, **citaat website mer:**
(<http://www.commissiemer.nl/detail.aspx?id=25215>)

Werkgroep van de Commissie m.e.r. Werkgroeplid Bijzonderheden

dhr. ing. R. Aagten

dhr. ir. J.J. Bakker

dhr. ing. H.J.M. Hendriks

dhr. ing. W. Hoeve

Voorzitter van de werkgroep: dhr. ir. N.G. Ketting

Secretaris van de werkgroep: dhr. ing. G.J.H. Elbertsen

Echter in de publicatie mer-ngb staan de volgende namen:

Samenstelling commissie:

De heer ir. N.G. Ketting (voorzitter)

De heer drs. C.A. Balduk (secretaris)

De heer ing. R. Aagten (werkgroeplid)

De heer ing. H.J.M. Hendriks (werkgroeplid)

²¹ <http://www.omroepgelderland.nl/web/Nieuws/nieuwsartikel/776291/Dierziekten-meteen-melden-bij-GGD.htm>

²² En in samenhang te lezen met 2003/35/EG, preamble (1)

²³ Richtlijn 96/61/EG art 2, definities: 2. "verontreiniging": de directe of indirecte inbreng door menselijke activiteiten van stoffen, trillingen, warmte of geluid in lucht, water of bodem, die de gezondheid van de mens of de milieukwaliteit kan aantasten, schade kan toebrengen aan materiële goederen, dan wel de belevingswaarde van het milieu of ander rechtmatig milieugebruik kan aantasten of in de weg kan staan;

²⁴ Zie ook in verdere tekst opmerkingen m.b.t. o.a. zoönozen. Deze dienen in relatie tot deze tekst begrepen te worden.

²⁵ Aangezien het IPPC-installaties betreffen is het van belang m.b.t. het besluit van vergunningverlening artikel 8 Richtlijn 96/61/EG te kennen: Besluiten

Onverminderd andere eisen op grond van nationale of communautaire voorschriften verleent de bevoegde autoriteit een vergunning die voorwaarden bevat welke garanderen dat de installatie voldoet aan de eisen van deze richtlijn, of weigert zij de vergunning wanneer dat niet het geval is.

Elke verleende of gewijzigde vergunning dient de in deze richtlijn voorgeschreven bepalingen inzake de bescherming van lucht, water en bodem te bevatten.

Immers Richtlijn 96/61/EG vloeit als het ware voort uit Richtlijn 97/11/EG, ons inziens dienen deze richtlijnen in elkaars verband gelezen te worden.

De heer C. Spapens (werkgroeplid)

De naam van de dhr. ir. J.J. Bakker ontbreekt in de mer NGB. Welke verklaring is hiervoor te geven?

De naam van de heer ing. W.Hoeve ontbreekt in de mer NGB. Welke verklaring is hiervoor te geven?

De naam van de secretaris van de werkgroep: dhr. ing. G.J.H. Elbertsen ontbreekt in de mer NGB. Welke verklaring is hiervoor te geven?

De heer drs. C.A. Balduk (secretaris) is toegevoegd aan de mer NGB. Welke verklaring is hiervoor te geven?

De heer C. Spapens (werkgroeplid) is toegevoegd aan de mer NGB. Welke verklaring is hiervoor te geven?

Wij merken op inzake de door ons naar voren gebrachte bezwaren betreffende de gezondheidsrisico's **dat geen van de mer-werkgroepleden een medische achtergrond heeft en in dier voege geen juist advies kan uitbrengen met betrekking tot gevaren betreffende de volksgezondheid.**

Ook bevreemdt het ons dat er geen veterinaire deskundige op het gebied van dierziekten en zoönosen lid is van de werkgroep, mede met het oog op Richtlijn 2005/94/EG en BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE van 14 juni 2006 (2006/415/EG)

3 Kosten / Baten analyse

Op grond van Richtlijn 2003/4/EG, verzoeken wij u in de mer mee te nemen:

- Een volledige kosten / baten analyse en andere economische analyses voor de bewoners in en om het LOG Witveld en hun activiteiten ²⁶ in en om het LOG Witveld met de komst van het NGB.
- De maatschappelijke kosten die het NGB met zich meebrengt.

4 Dierruimingen en maatschappelijke kosten

Wij verzoeken om een duidelijk plan inzake dierruimingen. Een risico-inventarisatie m.b.t. zoönosen, een plan van "afvoer", wie hier op toeziet, hoe het LOG en omliggende wegen mogelijk worden afgezet ²⁷, de consequenties voor aanliggende bedrijven en passanten, de kosten voor de maatschappij en of de ondernemers hier tegen verzekerd zijn, dan wel een noodfonds hebben, etc.

5 Commentaar op de mer – NGB

Mer en vergunningen:

De inrichtingen werken vergaand met elkaar samen en combineren in dat kader het MER met bijbehorende onderzoeken en ruimtelijke procedures.

In het kader van de Wet milieubeheer dienen ze echter beschouwd te worden als twee separate inrichtingen: één inrichting wordt gevormd door het varkensbedrijf, de andere door de combinatie van initiatieven van de BEC en het pluimveebedrijf.

Ons inziens is dit juridisch gezien niet mogelijk, Richtlijn 97/11/EG toont in Bijlage I de intensieve veehouderij. Echter in bijlage II de "Installaties voor het slachten van dieren". Ons inziens is voor elke installatie een aparte mer en een aparte vergunningaanvraag noodzakelijk.

Ammoniak²⁸

²⁶ Ook inkomstenderving dient meegewogen te worden. Indirect is dit ook af te lezen in de Richtlijn 97/11/EG, art 3, de genoemde samenhang, in dit geval tussen mens en materiële goederen. In de bijlage IV, lid 3 is dit eveneens genoemd

²⁷ Indien ook maar de geringste twijfel optreedt m.b.t. het afzetten van de A-73 – lees deze opmerking ook i.v.m. brand van het pluimveegedeelte – dan verzoeken wij u nadrukkelijk dit zeer duidelijk te beschrijven.

²⁸ Wij merken op dat de effecten van ammoniak tot op 10 kilometer meetbaar/ berekenbaar zijn.

De gewijzigde WAV biedt de omliggende bossen, EHS, schraalgraslanden etc. geen bescherming meer, behalve de genoemde 250 meter zone^{29 30 31}. Het is evident dat ammoniak afkomstig van deze bedrijven op deze gebieden terecht komt. In deze gebieden komen tal van bij de wet beschermde soorten voor. Wij verzoeken om een volledige lijst van deze soorten, inclusief insecten paddenstoelen etc.³². Daarbij zijn wij van mening dat voor deze soorten, met name de soorten gevoelig voor ammoniak³³ een Ffw vergunning noodzakelijk is. Deze ontbreekt in de mer.

Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten geïnventariseerd zijn in het studiegebied (de genoemde opsomming van gebieden die o.i. relevant zijn) en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren.

Gebruik bijvoorbeeld de Ellenberg³⁴ lijst en lijsten betreffende de kritische depositie³⁵ om vast te stellen welke Rodelijst soorten definitief zullen verdwijnen in het studiegebied door de ammoniak emissie – die immers een accumulerend effect in de bodem heeft - vanuit het LOG Witveld in relatie tot de komst van het pluimveebedrijf³⁶, maak hierbij gebruik van de recentste depositiekaarten³⁷. Maak daarbij gebruik van grondmonsters om het nitraat en ammoniak gehalte in de bodem vast te stellen, nul-meting. Deze grondmonsters dienen representatief te zijn voor het studiegebied.

De flora en faunawet stelt o.a. in art 8: *Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.*

Behoud de Parel is van mening dat ammoniakdepositie op gebieden waar beschermde inheemse plantensoorten staan, ammoniak deze soorten vernielt, beschadigt, dan wel anderszins verwijdt van hun groeiplaats, mitsdien de kritische depositie m.b.t. een bepaalde soort³⁸ overschreden wordt.

Beschrijf welke soorten reeds verdwenen zijn uit het studiegebied door de jarenlange ammoniak emissie vanuit het LOG Witveld en welke herstel maatregelen de gemeente/provincie door de jaren heen heeft uitgevoerd om deze soorten te behouden / te beschermen³⁹.

Beschrijf welke van de geïnventariseerde Rodelijst soorten, dan wel soorten genoemd in Bijlage IV Habitatrichtlijn, voorkomende in het studiegebied, definitief geëlimineerd worden, staande in hun huidige

²⁹ In de mer moet duidelijk aangegeven worden waar voor verzuring en vermesting gevoelige gebieden liggen en wat de afstand tot het voornemen is. Hieronder verstaan we de kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de voor verzuring gevoelige gebieden die niet onder de Wav vallen. Het gaat hier niet om elk groenelement, maar om gebieden met een belangrijke natuurwaarde. Ons inziens bevat het studiegebied op zijn minst de aanliggende EHS – Lovendaalse Bossen, Kaldenbroek met schraalgraslanden, Houthuizerheide, schraalgraslanden gelegen langs het spoor Nijmegen – Venlo, Reulsberg en gebieden daaromheen liggend zoals het Ham en Brommér, Hanenberger Heike, Lottums Schuitwater, Pastoorsweide, Broekhuizer Schuitwater en de sloot langs spoorlijn Venlo Eindhoven.

³⁰ Wij wijzen u erop dat de website van Provincie Limburg in deze verre van volledig en uiterst gedateerd is.

³¹ 2003/4/EG art 4 lid 2 (h) geeft u geen grond tot weigering

³² Er dient een duidelijke en volledige beschrijving van alle voorkomende (Rodelijst) soorten in het studiegebied overlegd te worden, inclusief, zoals gesteld, alle dieren incl. vogels, planten incl. orchideeën, insecten zoals bijen libelles vliegen vlinders mieren sprinkhanen, mossen korstmossen en levermossen, amfibieën, vissen en waterdieren. Een veel gemaakte fout van de overheid is het vrij selectief overleggen van lijsten. Zie hiervoor bijv. het proefschrift van Knegtering, Edo The Featheries and the Furries Species Characteristics and Tendencies in Public Species Conservation, 2009, Groningen, citaat: blz. 173: “Het bleek dat soorten van verschillende taxonomische groepen in m.e.r.-ren aan bod kwamen, maar ook dat het vaak een beperkt aantal soorten betrof, etc.”.

³³ Men kan hiervoor bijvoorbeeld de Ellenberg-lijst hanteren.

³⁴ Soorten zijn als zeer gevoelig voor ammoniak aangeduid als sprake is van een Ellenberg waarde voor ammoniak die lager is dan 5. Men kan hierbij het RIVM Rapport 711901016 en latere studies gebruiken.

³⁵ Gebruik de meest recente gegevens!

³⁶ Wij verwijzen wederom naar Richtlijn 97/11/EG die stelt dat de mer de cumulatie van alle IV bedrijven in het LOG Witveld dient te benoemen.

³⁷ Zoals eerder gesteld, de totale Nederlandse ammoniak emissie daalt niet, echter stijgt weer!

³⁸ Lees daarbij ook “habitat”.

³⁹ Gebruik ter motivatie uw gemeentelijk milieubeleidsplan en het provinciale milieubeleidsplan (POL).

standplaats, veroorzaakt door hogere ammoniakdepositie, ontstaan door nieuwvestigingen dan wel uitbreidingen, en motiveer waarom u een hogere ammoniakdepositie toe zal staan, zijnde in tegenspraak met de Ffw.

Ook dient de extra ammoniak emissie van de pluimveeafdeling getoetst te worden aan het “Actieplan Bedreigde soorten Noord- en Midden-Limburg⁴⁰” en aan de “Nota Natuur en Landschapsbeheer 2010 – 2020”. In hoeverre bedreigt de extra ammoniakemissie de (in dit actieplan en nota genoemd) bedreigde soorten?

Daarbij dient ons inziens uit de Nota de genoemde doelstelling, blz.15 citaat: “*de stikstof-depositie per 2020 in de EHS en zeker in de voor stikstofdepositie gevoelige Natura 2000 gebieden* ⁴¹ *nergens meer 1700 mol/ha overstijgt*”, duidelijk benoemd te worden in de mer in relatie tot de haalbaarheid hiervan, daarbij mede in relatie tot het feit dat het pluimvee gedeelte uit Brabant afkomstig is en dus nu onze EHS gaat bedreigen, en daarbij hiervan de legitimiteit aan te tonen.

Daarbij dient men in de mer de “Nota Natuur voor Mensen en Mensen voor Natuur (2000)” te benoemen en uit te werken.

Ons inziens ontbreken daarbij in de mer de documenten:

“Biodiversiteit werkt: voor natuur, voor mensen, voor altijd Beleidsprogramma biodiversiteit 2008-2011”

“Natuurdoelenkaart, Aanbieding nieuwe Beleidsstrategie Soorten LNV”.

Benoem de effecten van het voornemen in relatie tot deze twee documenten.

Betreffende de biodiversiteit is geen duidelijk notitie gemaakt in de mer. Wij verzoeken u kennis te nemen en het plan te motiveren ⁴² aan hand van de volgende tekst uit: “*Biodiversiteit werkt: voor natuur, voor mensen, voor altijd. Beleidsprogramma biodiversiteit 2008-2011* blz.6: *Het besluit van de Europese Unie het verlies aan biodiversiteit - binnen de EU - in 2010 helemaal een halt toe roepen Met deze scherpe ambitie neemt de Europese Unie wereldwijd de leiding in de aanpak van de aantasting van biodiversiteit. In 2006 heeft de Europese Unie in een Commissiemededeling en Actieplan uitgewerkt hoe het dit wil bereiken. O.a.:*
Biodiversiteit en de EU

1. *Bescherming van de meest belangrijke habitats en soorten van de EU.*
2. *Behoud en herstel van biodiversiteit en ecosysteem diensten van het EU platteland.*
3. *Behoud en herstel van biodiversiteit en ecosysteemdiensten van het EU mariene milieu.*
4. *Versterking van de bijdragen van de regionale en territoriale ontwikkeling aan de biodiversiteit van de EU.*

Daarbij dient de extra ammoniak-emissie, afkomstig van deze Brabantse boeren, onderzocht – en duidelijk beschreven – te worden aan de hand van het in de NOTA genoemde EU Countdown beginsel, d.w.z. komt er door deze extra ammoniak- emissie nu meer of minder biodiversiteit in de omgeving van Horst aan de Maas?

Ook merken wij op nogmaals op dat in de mer de afdelingen gesplitst moeten worden en afzonderlijk moeten worden bestudeerd. Immers het is een bestaand varkensbedrijf, waar zomaar in de mer een pluimveebedrijf etc. aan “toe wordt gevoegd”.

Ammoniak II:

⁴⁰ Tot onze verwondering is dit “Actieplan” en verder in de tekst genoemde “Nota” niet genoemd in Bijlage 11, overzicht beleidskader.

⁴¹ Veel Natura-2000 gebieden kennen een kritische depositiewaarde van 400 mol!

⁴² Uw vaak gebruikte motivatie dat in Brabant de ammoniakdruk afneemt is een farce te noemen, het pluimveebedrijf en de BEC gaat de natuur in Horst aan de Maas bedreigen.

Ons inziens kan de hele paragraaf betreffende de ammoniak in relatie tot de Natura-2000 gebieden de prullenbak in.

Ammoniakdeposities: groeiende kloof tussen beleidsdoel en praktijk

Uit de Natuurbeschermingswet volgt de plicht om tot een beoordeling te komen van de verenigbaarheid van de ammoniakdeposities met de betrokken wettelijk beschermde ecologische waarden. Als eis geldt hierbij dat de vergunde activiteiten de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen brengen.

Als een van de voornaamste oorzaken van de teloorgang van de Nederlandse natuur geldt een overmaat aan stikstofdeposities. Deze problematiek komt overeen met hetgeen voorheen met het -niet geheel dekkende- begrip 'zure regen' bekend is geworden. De stikstofdeposities treden immers zowel in droge als in natte vorm op. En, de verzuring treedt pas op na depositie op specifieke bodemsoorten.

In het in 2008 in opdracht van het ministerie van VROM en LNV opgesteld onderzoeksrapport 'Effecten van ammoniak op de Nederlandse natuur' wordt de meest recente wetenschappelijke kennis ontsloten voor een breder publiek. Dit rapport is digitaal en kosteloos beschikbaar via de website van Alterra, het nationale kennisinstituut voor de groene leefomgeving, deel uitmakend van de Wageningen Universiteit en Researchcentrum.

De strekking van het rapport is andermaal een bevestiging van de noodzaak van handhaving van reeds lang geldende rijksbeleidsdoelstelling om tot een (robuuste) verlaging van de optredende ammoniakdeposities te komen die wordt veroorzaakt door de optelsom van de tienduizenden Nederlandse veehouderijbedrijven. Of, zoals door meerdere bewindsvoerders is gesteld: het fors verdunnen van de ammoniakdeken boven ons land.

In de afgelopen jaren ontwikkelt zich evenwel een steeds grotere kloof tussen enerzijds de rijksdoelstelling en anderzijds de uitvoeringspraktijk. Feit is dat de minister van LNV in navolging van het Planbureau voor de Leefomgeving moet vaststellen dat de emissies en deposities in de afgelopen jaren niet langer een dalende lijn vertonen.

De feitelijk optredende depositiewaarden in de Maasduinen overschrijden de kritische grenswaarden in zeer ernstige mate. Als feitelijk optredende waarde geeft bijvoorbeeld de GCN kaart (2007!) voor de Maasduinen tot 3400 mol NH₃ potentieel zuur /ha/per jaar. Als kritische grenswaarde voor bijvoorbeeld zwak gebufferde vennen geldt de waarde van 400 mol/ha/jr. Dit betekent dat feitelijk een bijna tienvoudige te hoge depositiewaarde optreedt.

Natuurbalans 2009 van het Planbureau voor de Leefomgeving schrijft in september 2009 (pagina 172):

Sinds 2003 daalt de emissie niet meer. De totale ammoniakemissie in Nederland bedroeg in 2007 ongeveer 133 miljoen kg, waarvan de landbouwemissie ruim 90% uitmaakt (120 miljoen kg). De emissie ligt daarmee nog boven het vastgestelde NEC-plafond van 128 miljoen kg (EU, 2001) .

De komst van het pluimveebedrijf draagt substantieel bij aan de ammoniakdepositie op de Maasduinen. Waar een kritische grenswaarde is vastgesteld van 400 mol om zeker te stellen dat de betrokken natuurwaarde in stand blijft, en feitelijk een depositiewaarde optreedt van 3400 mol, moet worden vastgesteld dat het laten voortduren van een depositiewaarde van 3400 mol krachtens bijvoorbeeld een standstill-beleid onvermijdelijk (ernstige) achteruitgang van de beschermde natuurwaarden betekent. Wij concluderen dat zelfs een standstill-beleid onverenigbaar is met de eis van het laten opstellen van een passende beoordeling en/of de plicht om tot passende maatregelen te komen gericht op instandhouding van de betrokken natuurwaarden. Laat staan de komst van NGB pluimvee

Daarbij komt nog dat zowel de Vogelrichtlijn alsook de Habitatrichtlijn (veel) te laat zijn omgezet naar nationale wetgeving. Aan dit gegeven is onvoldoende betekenis toegekend.

- Vogelrichtlijn vergt bescherming vanaf 1981

Indien betekenis zou kunnen worden toegekend aan de op enig moment optredende depositie als gevolg van de reeds bestaande situatie in het LOG Witveld, laat staan de uitbreidingen met veehouderijen – in dit geval uit Brabant! - dan moet worden opgemerkt dat uit de Vogelrichtlijn volgt dat het betreffende gebied reeds vanaf 1981 Europeesrechtelijk bescherming toekwam krachtens die richtlijn. Hieruit volgt dat een latere datum niet als peildatum voor standstill kan worden gehanteerd, om op basis daarvan mogelijke gevraagde deposities te vergunnen.

Overigens blijft het volgens Behoud de Parel onverkort vereist dat de kritische grenswaarde in de mer-NGB en volgende besluitvorming wordt betrokken.

- HvJ EU: geen voordeel trekken uit niet tijdig implementeren richtlijn.

In verband met het voorgaande wordt verwezen naar jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie dat stelt dat het nalaten van tijdige implementatie van Europese richtlijnen, zoals de Habitat- of Vogelrichtlijn, niet tot voordeel voor de lidstaat mag strekken, en aldus een verminderde bescherming van de betreffende gebieden ontstaat. Zie onder meer rechtsoverweging 51 van het Bases Corbières-arrest, uitspraak van 7 december 2000, Hof van Justitie C-374/98.

Blijkens artikel 18 van de Vogelrichtlijn had medio 1981 aan die richtlijn voldaan moeten zijn. Nu kennelijk eerst in 2005 middels nationale wetgeving uitvoering is gegeven aan de Vogelrichtlijn, kan deze datum niet ingeroepen worden als het peildatum voor te vergunnen ammoniakdeposities in het kader van de bescherming van Natura2000-gebieden.

Kortom, indien Europeesrechtelijke verplichtingen meebrengen dat reeds in 1981 zeker gesteld had moeten zijn dat de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied niet mogen worden aangetast, dan bestaat geen ruimte om toenames van ammoniakdeposities welke na 1981 zijn ontstaan ook te vergunnen krachtens de Natuurbeschermingswet, zonder dat daarbij is getoetst of dit verenigbaar is geweest met de Vogelrichtlijn. Althans, de situatie omstreeks 1981 had niet geheel buiten beschouwing mogen zijn gelaten door gemeente Horst aan de Maas, in dit geval dus ook m.b.t. de aanvraag van het NGB (en alle andere uitbreidingen in het LOG Witveld)

- Habitatrichtlijn vergt bescherming vanaf 1994

Een soortgelijk betoog als hiervoor geldt eveneens voor de bescherming krachtens de Habitatrichtlijn. Immers, het betrokken gebied wordt eveneens beschermd krachtens de Habitatrichtlijn. De Europeesrechtelijke implementatieplicht ligt ruimschoots voor 1 oktober 2005, te weten medio 1994 (artikel 23 Habitatrichtlijn). De bescherming die het gebied in 1994 toekwam had in de besluitvorming moeten zijn betrokken. D.w.z. deze had eveneens in de mer-NGB benoemd moeten worden.

Op zijn minst mag het gebied nadat het is aangemeld (in het onderhavige geval 1996 of 1998) niet verder verslechteren. Zo stelt de RvS in o.a. haar uitspraak 200200490:

De Afdeling is van oordeel dat het beginsel van de gemeenschapstrouw (artikel 10 van het EG-Verdrag) meebrengt dat de lidstaten en hun organen zich in een geval als dit gedurende de termijn tussen de inzending van een lijst als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Habitatrichtlijn en de vaststelling van de lijst door de commissie, dienen te onthouden van activiteiten die het bereiken van het door de richtlijn voorgeschreven resultaat ernstig in gevaar kunnen brengen.

Sinds 2004 nemen de landelijke ammoniakemissies weer toe.

Zie onder meer 'Effecten van ammoniak op de Nederlandse natuur', Achtergrondrapport; J. Kros et al.; Alterra-rapport 1698, pagina 10.

Zelfs van een standstill is kennelijk feitelijk geen sprake.

Daarbij stelt "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" op pagina 4 zeer duidelijk:" Voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen is afname van de depositie van stikstof op een groot aantal Natura 2000-gebieden in Nederland noodzakelijk".

Daarbij is het beleid op de volgende wijze geformuleerd, citaat uit de mer-NGB:

De Limburgs/Brabantse beleidsregel heeft als doelstelling om de ammoniakbelasting op

*Natura2000-gebieden **substantieel te verminderen** en tevens de vergunningverlening voor veehouderijbedrijven rond Natura2000-gebieden weer vlot te trekken. De beleidsregel heeft betrekking op het totale Limburgse en Brabantse grondgebied en heeft (voorlopig) alleen betrekking op de stalemissie van ammoniak uit veehouderijbedrijven in relatie tot de stikstofbelasting op Natura2000-gebieden*

De komst van het NGB afdeling pluimvee is eveneens in tegenspraak met deze beleidsregel.

Het verwondert ons dan ook in hoge mate dat projectaanvragen zoals deze elke keer weer over de grenzen van de wet – in dit geval zeer duidelijke Europese Richtlijnen – heen willen marchanderen. Tevens willen wij de ondernemers in dit kader wijzen op toekomstige aansprakelijkheidstellingen voor ecocide.

Ammoniak III

In de mer wordt de hele tijd gesteld dat het NGB een verlaging van ammoniak met zich mee brengt t.o.v. de huidige situatie, enkel het varkensbedrijf. Dit is pertinent een onjuiste voorstelling van zaken. Op de eerste plaats dient men het varkensbedrijf te zien als een bedrijf wat al jaren in overtreding is, het had nml sinds 2007 al moeten voldoen aan de IPPC richtlijnen. Om nu de emissie verlaging voor te stellen als winst voor de natuur is hetzelfde als een crimineel te belonen voor zijn gedrag.

Op de tweede plaats is het ons inziens onjuist om deze twee bedrijven + slachterij + BEC in één mer te beschrijven. Men moet elk bedrijf apart beschrijven en van elk bedrijf apart de ammoniakemissie beoordelen op de natuur.

Duurzaamheid

Nog steeds wordt in het mer-NGB niet hard gemaakt wat nu eigenlijk duurzaam is. Tal van aannames die eerder geuit werden – waar o.a. het Blonk rapport al vraagtekens bij zette – komen in deze mer weer terug. De vestiging van het NGB afdeling pluimvee kan volgens gemeente Horst aan de Maas met name geschieden als dit een duurzaam en innovatief karakter heeft ⁴³.

Uit Blonk ⁴⁴ blijkt:

(Deel 1 § 6.2.1 People)

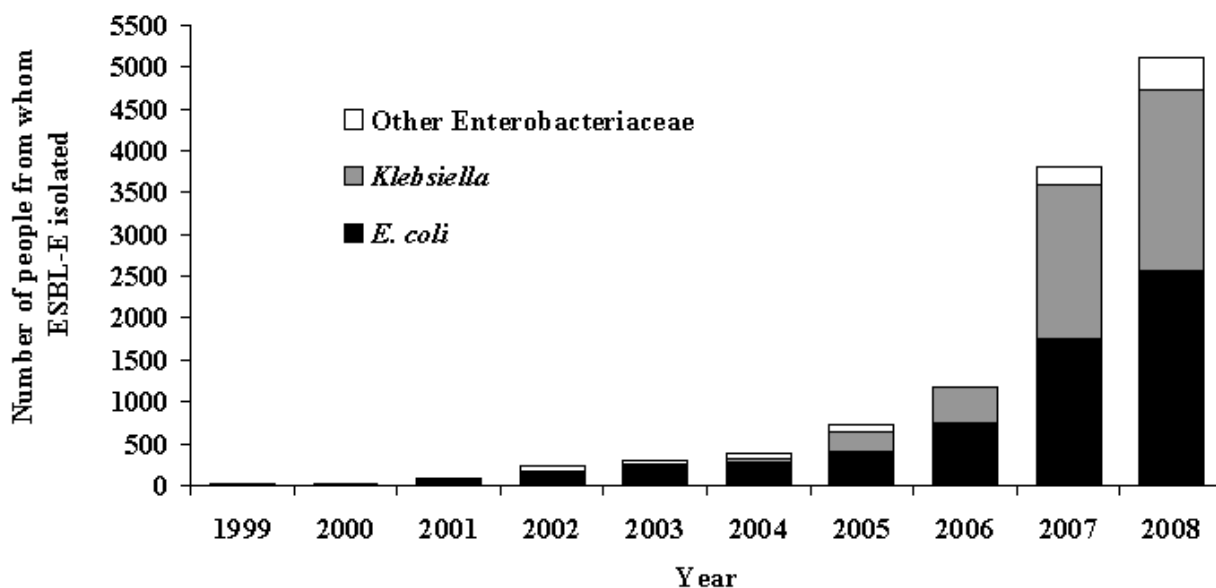
- Dierenwelzijn: Er is geen wezenlijk verschil met de gangbare inrichtingen van stallen, daarbij is het pluimvee nog steeds de zogenaamde plofkip, het snelgroeiende ras.
- Diergezondheid: Op dit punt noemt Blonk **niet** dat er tal van andere IV-bedrijven in de buurt liggen, die in relatie met pluimvee versnelde uitbraken van zoönosen kunnen bewerkstelligen.
- Volksgezondheid: Dit onderdeel is door Blonk zeer summier behandeld. Zo ontbreekt bijvoorbeeld een opmerking betreffende ESBL. ESBL is al zeer lang bekend, zie ingevoegde grafiek ⁴⁵:

⁴³ Nog steeds begrijpt niemand waarom het duurzaam en innovatief is om een drietal bedrijven uit Brabant naar Limburg te verplaatsen.

⁴⁴ Blonk rapport, paragraaf 6 Evaluatie, blz. 59

⁴⁵ O.a. http://www.surv.esr.cri.nz/PDF_surveillance/Antimicrobial/ESBL/ESBL_2008.pdf

Figure 1. ESBL-producing Enterobacteriaceae, 1999-2008

Ook andere zoönozen ontbreken. Evident echter zijn tal van uitspraken; meer vee op een plek betekent automatisch een hogere kans op dierziekten en dus mogelijke besmettingen naar mensen toe.

Daarbij stelt Blonk dat het antibioticagebruik zal afhangen van het management. Wij stellen dat dit voor een groot gedeelte afhangt van de schaalgrootte. Het is heel groot, dus ook veel antibiotica, dus ook veel ESBL en MSRA en andere zoönozen.

Daarbij toont een recent bericht ⁴⁶ dat juist op de grotere bedrijven meer MRSA voorkomt, m.b.t. andere dierziekten mogen we dit dan dus ook verwachten

- Fijnstof. Hierover bericht Blonk dat dit wat betreft het pluimvee hoog zal zijn, maar beoordeeld dient te worden aan de wettelijke normen. Blonk vergeet voor het gemak dat door tal van IV nieuwvestigingen, uitbreidingen en tal van andere projecten in de omgeving het fijnstof alleen maar meer wordt. Elke extra emissie fijnstof is een bedreiging voor de volksgezondheid, dus ook het NGB.

Het enige dat nog enigszins innovatief te noemen is is het minder slepen met het pluimvee. Echter alle vrachtbewegingen die hierdoor vervallen worden teniet gedaan door alle vrachtbewegingen voor de andere activiteiten. Kortom, de omgeving gaat er overduidelijk op achteruit, of is achteruitgang soms duurzaam en innovatief?

Blonk (§ 6.2.2 Planet)

- Ammoniak. Door het varkensbedrijf, hetgeen al jaren niet voldoet aan de IPPC-Richtlijnen en dus al jaren in overtreding is, daalt inderdaad de ammoniak emissie. Dat werd tijd, zeker gezien vanuit alle doelstellingen o.a. biodiversiteit en overbelaste Natura-2000 gebieden. Echter ammoniak vanuit Brabant naar Limburg halen – in Limburg is al veel te veel aan ammoniak – is nimmer duurzaam of innovatief te noemen. Kuipers moet dit probleem maar in Brabant oplossen.

- Nationale schaal: De genoemde nationale daling is een omissie. Kuipers kip en Heideveld varkens hebben gewoon ouderwetse stallen die NIET meer aan de richtlijnen voldoen. De genoemde nationale daling was allang opgetreden – betreffende hun bijdrage uiteraard - als deze ondernemers hun maatschappelijke verantwoording hadden genomen en tijdig deze stallen hadden aangepast aan de

⁴⁶ Uit AGD, d.d. 24-11-2010: Veterinair onderzoeker Els Broens van Wageningen UR. Alleen komen bij die grotere bedrijven meer factoren bij elkaar die van belang zijn bij MRSA-besmetting. De optelling van die factoren maakt dat een groter bedrijf vaker besmet is.”

vigerende regelgeving. Het is daarbij mede te danken aan het lokale bestuur ^{47 48} dat de verplichte ammoniak-reductie o.a. vanuit Richtlijn 2001/81/EG niet gehaald is.

- Internationale schaal: Dit is louter probleemverplaatsing. Immers de ammoniak, of omgezet in nitraat, komt nu in het buitenland vrij.

- Luchtwassers: Dit vloeit o.a. voort uit de IPPC Richtlijnen. Nogmaals, beide IV-bedrijven hadden allang aan de IPPC richtlijnen moeten voldoen. Hier dus ook niets nieuws onder de zon wat innovatie of duurzaamheid betreft. Het zou pas duurzaam en innovatief zijn geweest als er nul ammoniak uit deze stallen kwam.

- Mestverwerking; mineralen etc.: Voor de productie van de zogenaamde co-producten is stikstof noodzakelijk. Hiervan spoelt altijd – tezamen met andere meststoffen zoals kali – een gedeelte uit naar het grondwater, dit is dus duidelijk een verliespost ⁴⁹. Daarbij belast de teelt van co-producten ⁵⁰ - meestal gaat het hier om mais – altijd in min of meerdere mate het milieu. Waarbij gesteld moet worden dat de teelt van mais het milieu met bestrijdingsmiddelen ⁵¹ wel heel zwaar belast, en waarbij het bekend is dat met name maisakkers qua biodiversiteit nagenoeg steriel zijn.

- Energie: Ook hier maakt Blonk een soortgelijke opmerking als wij hierboven deden. Blonk stelt dat 90% van de opgewekte energie van aangevoerde co-producten komt. Wat heeft dit nu te maken met het NGB?? Het NGB schermt met mestverwerking als zijnde innovatief. Maar wat is daar nu innovatief aan als hiervoor 90% co-product van buitenaf bij moet??

Daarbij is reeds bekend dat deze installaties amper kunnen draaien zonder subsidie, lees dus ook indirect maisboeren subsidiëren mits gesubsidieerd, hetgeen tegen EU en Nederlands beleid indruist.

Daarbij gaat – zoals eerder gesteld – de afname van de transporten voor het pluimvee geheel verloren aan de transporten voor de vergister en de co-producten die erin moeten.

In dier voege vragen wij dan ook om een exact (kosten) plaatje, de milieubeoordeling Richtlijn 97/11/EG art 3 volgend en Richtlijn 2003/4/EG art 2 (e) kosten / baten analyse, waarin exact **alle** milieubelastingen worden berekend betreffende de vergister ⁵².

- Broeikasgassen. Blonk heeft niet de productie van broeikasgassen meeberekend die vrijkomen bij de teelt van co-producten. Zo worden maisakkers nagenoeg altijd bemest met drijfmest, die op hun beurt weer hebben bijgedragen aan broeikasgassen.

- Ruimtebeslag voerverbruik. In tijden van economische druk zal een management niet kiezen voor duurzame soja. In de hele analyse van Blonk is dus de milieubelasting die ontstaat door de teelt van veevoer niet uitgewerkt. De milieubelasting is dus dezelfde als bij gangbare bedrijven. Daarbij is dit wat betreft soja in strijd met het VN verdrag inzake de biodiversiteit, iets waar Brazilië – waar veel soja vandaan komt - nogal lak aan heeft.

- Stank: De stank van het pluimvee verdwijnt in Brabant. Wij mogen hiervan gaan genieten. Is dit duurzaam en innovatief??

Uitrijden mest is ook zoiets. Dit gebeurt al bijna niet meer vanwege de vigerende regelgeving. De mest had dus toch al naar het buitenland moeten, probleemverplaatsing en zeker niet innovatief of duurzaam

- Natuur en Landschap: Het landschap waar de toerist voor naar Limburg komt, vaak coulisselandschap genaamd, is veelal door grote stallen, kassen en industrieterreinen al voorgoed verknald. Dit geldt ook voor het LOG Witveld. De term “inpassen” kunnen wij dan ook niet begrijpen met gebouwen die een nokhoogte van 14,40 + extraatje hebben.

Blonk (§ 6.2.3 Profit)

⁴⁷ Wij hebben hier Horst aan de Maas geregeld middels correspondentie en vragen op gewezen, waarbij wij duidelijk hebben verzocht om de stal van Heideveld varkens te sluiten i.v.m. de geconstateerde overtreding.

⁴⁸ Gemeente Horst aan de Maas had haar steentje kunnen bijdragen, er waren destijds nog veel meer bedrijven die niet voldeden aan de vigerende wetgeving.

⁴⁹ En een extra belasting voor het milieu

⁵⁰ Citaat uit mer-NGB blz. 47: Dit houdt in dat ruimte wordt geboden voor gebruik van mest en plantaardig materiaal ten behoeve van energieopwekking.

⁵¹ Met name betreft het hier de voor het grondwater gevaarlijkere herbiciden, waartegen door drinkwaterbedrijven meerdere processen zijn gevoerd.

⁵² Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld ook de kosten die drinkwaterbedrijven moeten maken om bijvoorbeeld Bentazon uit het (grond)water te halen.

- Arbeidsomstandigheden. Het een valt tegen het ander weg, zwaar werk versus monotoon werk, en werk in stank, stof, ammoniak en zoönozen.
- Locale economie. De arbeid bestaat – zoals Blonk al indirect concludeerde – uit licht en monotoon werk. Hiervoor is een LBO of zelfs geen opleiding nodig. Het zal er wel op neer komen dat hiervoor elke dag Poolse werknemers aantreden, dit heeft niets te maken met de werkgelegenheid voor de bevolking van Horst aan de Maas.

Blonk (§ 6.2.4 Innovativiteit)

- Enkel het korte ketenconcept is innovatief te noemen. De rest niet. Ook Blonk plaatst hier een kanttekening bij de vergister.
- Beschouwing gevoeligheden: Blonk noemt hier een groot aantal zaken die wij hierboven ook hebben opgesomd. De mestverwerking noemt Blonk hier als een van de belangrijkste punten, een punt waar ook wij vele kanttekeningen hebben bijgezet. En zelfs expliciet hebben verzocht om dit eens heel goed door te rekenen. Daarbij zijn er geen berichten dat de afzet van warmte, dan wel gas aan andere ondernemers nu daadwerkelijk voeten heeft gekregen⁵³. Ook noemt Blonk o.a. de prijsvorming van co-producten, helaas niet de subsidies⁵⁴. Tja, dan is het zogenaamde innovatieve en duurzame ver te zoeken.

De totaalscore zoals Blonk deze weergeeft in het tekeningetje op blz. 65 rammelt dus aan alle kanten en is ver bezijden de waarheid.

Het hele concept is enkel op het punt van het korte keten concept innovatief te noemen, nog geen eens duurzaam. De rest is niet duurzaam en innovatief te noemen.

Wij verzoeken de mer commissie dan ook om zeer aandachtig dit hele bedrijfsplan te bestuderen.

De aanbevelingen op blz. 50 mer-NGB zijn dus louter aanbevelingen, niets meer. Indirect zeggen deze aanbevelingen dat het hele verhaal heel wat minder innovatief en duurzaam is. Wij concluderen dit ook. Dus is de besluitvorming door de Horster gemeenteraad niet consistent te noemen.

Huidige ontwikkelingen, PlanMER en Richtlijn 97/11/EG art 4 (Gewijzigd) genoemde bijlagen III en IV

Bezien vanuit de cascade aan ontwikkelingen in het LOG Witveld verwonderd het ons ten zeerste dat gemeente Horst aan de Maas al deze ontwikkelingen niet eerder gestroomlijnd heeft middels het vaststellen van de werkelijke milieugebruiksruimte van dit gebied, middels een PlanMER, die al af had moeten zijn voordat het hele gebied op de schop ging⁵⁵. Te denken valt aan een maximum van fijnstof, stank, ammoniak, endotoxines, zoönozen etc., allemaal emissies naar de omgeving toe. En last but not least een goed gezondheidsplan waarin maximale emissies naar de lucht m.b.t. de volksgezondheid ook al waren vastgesteld⁵⁶. Edoch, dit is nog niet gebeurd en leidt tot de gedachtegang dat het NGB – zoals dit in de mer-NGB geschetst wordt – er wel eens helemaal niet kan komen omdat de milieugebruiksruimte al ingenomen is door de andere bedrijven⁵⁷.

Wij verzoeken dan ook met klem om eerst de PlanMER uit te brengen, waarin duidelijk de milieugebruiksruimte gedefinieerd is, alvorens de mer-NGB verder in behandeling te nemen⁵⁸.

⁵³ In de mer worden deze aannames, meer zijn het niet, ook niet verder naar behoren uitgewerkt. Duidelijk een tekortkoming!

⁵⁴ Juist de extra mestrechten zijn verkregen door het mestverwerkingssysteem. Dit is dus dubbel subsidie te noemen.

⁵⁵ Ook de mer-commissie noemt dit in haar Richtlijnenadvies.

⁵⁶ In dit geval zou het de gemeente gesierd hebben als ze alle IV-bedrijven in een GES hadden laten weergeven in plaats van het flut-rapport van de GGD te accepteren.

⁵⁷ Het zou zelfs kunnen zijn dat de uitbreidingsplannen van Hagens, en recent van Klopman, al veel te ver gaan.

⁵⁸ Zelfs de aangevraagde uitbreiding van Hagens, die ook al een mer heeft lopen, zou wel eens teveel voor dit gebied kunnen zijn, immers zijn ammoniak-emissie – aanvraag is hoger dan de bestaande situatie.

In hier voege is het dan ook verwonderlijk dat in de paragraaf cumulatie ⁵⁹ de overige IV bedrijven NIET betrokken zijn, mede gezien vanuit allerlei milieubelastende emissies.

Hierover zij opgemerkt dat de genoemde Richtlijn duidelijk stelt in bijlage III dat de cumulatie met andere projecten dient te worden meegewogen / geanalyseerd.

De cumulatie betreft dan de emissies (aard, hoeveelheid, te verwachten residuen etc.) genoemd in bijlage IV. Deze is dus volstrekt onvolledig in de mer-NGB.

Ook betreft dit een beschrijving van de “waarschijnlijk belangrijke milieu-effecten” op met name: de bevolking etc. In deze merken wij op dat destijds bij het vaststellen van deze Richtlijn, men niet wist welke gevaren de IV met zich meebracht, gevaren die de laatste jaren met regelmaat de media halen, zoals op dit moment chronische Q-koorts, ESBL, overdraagbare vogelgriep, etc. kortom de hele doos van Pandora.

Ook deze vereiste (waarschijnlijk belangrijke milieu-effecten) uit de genoemde Richtlijn/bijlage is NIET uitgewerkt in de mer-NGB. Daarbij merken wij op dat de gehele slachterij en de BEC uit beeld blijft m.b.t. zoönosen, endotoxinen, schimmels, bacteriën etc., hetgeen wij opmerkelijk vinden.

En om deze mer helemaal volledig te maken – teneinde te voldoen aan de Richtlijn 97/11/EG en Richtlijn 2003/4/EG - verzoeken wij u om ook de in de nabijheid van het LOG Witveld gelegen projecten ⁶⁰, zoals de uitbreiding van Handelsterrein ZON, de aanleg van de Greenportlane, de ontwikkeling van o.a.

Tradeport Noord, de Floriade, het kassengebied etc. zorgvuldig te analyseren op zowel cumulatie van **alle emissies** die een effect hebben op de “mens, dier en plant” alsmede de **interacties tussen deze emissies**.

Ook verzoeken wij u, teneinde deze cumulaties goed in beeld te krijgen, deze analyse ook te betrekken op:

a : Het bestaande grondgebruik ⁶¹

b: Het vermogen van het milieu – reeds overbelast door de vele ammoniak door de jaren heen – om nog meer ammoniak ⁶² op te nemen.

Transport

In de mer-NGB wordt extra verkeer genoemd, citaat: “*De Witveldweg is een belangrijke schoolroute voor scholieren op de fiets van Grubbenvorst naar Horst. Deze weg en alle andere wegen in het LOG maken deel uit van het recreatief fietsroutenetwerk en van een recreatieve wandelroute. Door het vestigen van 6 bedrijven in het LOG zal het aantal vrachtwagenbewegingen in het gebied bijna verdubbelen*”.

Ook in dit tekstdeel wordt niet ingegaan op het enorme risico dat scholieren, passanten en recreanten lopen m.b.t. tal van zoönosen, waarvan aviaire influenza in dit geval wellicht de belangrijkste om te noemen is. Daarbij is het ook nog eens zo dat oudere mensen – veelal de recreant -wellicht resistentie tegen tal van virussen hebben opgebouwd gedurende hun leven ⁶³, voor de jeugd is dit beslist niet zo. Elke huisarts ⁶⁴ zal beamen dat deze schoolgaande route een forse bron van besmetting en verspreiding kan zijn, die gezien de snelle mutatie van influenza, onverantwoord te noemen is.

Transporten, NOx en fijnstof

Behoud de Parel heeft in de lente van 2010 een groot aantal meetbuisjes opgehangen teneinde NOx te meten in de gemeente. Deze zijn met name opgehangen op plaatsen waar veel verontreiniging te verwachten was. Zo zijn ook meetbuisjes opgehangen bij woningen gelegen aan de Witveldweg. Op een

⁵⁹ In de mer-NGB is in paragraaf 7 een minimalistische poging gedaan om de cumulatie met andere projecten in kaart te brengen.

⁶⁰ Men dient ook PrimeChamp Horsterweg op te nemen in deze lijst. Dit bedrijf emitteert zeer veel ammoniak. Uit zienswijze PrimeChamp: De ammoniak-emissie van dit bedrijf is – geschat aan de hand van de opgegeven analyse van Blauw, waarbij de meetonzekerheid voor deze berekening is gesteld op 10% - 1700 gram per uur x 24 = 40.800 gram per dag = 40,8 kg x 365 dagen = 14.892 kilogram op jaarbasis.

⁶¹ In deze wijzen wij u bijv. erop dat o.a. salmonella – via de lucht – tuinbouwproducten kan besmetten. Mensen van de VWA hebben ons te kennen gegeven dat tuinbouwproducten geteeld in de nabijheid van IV-bedrijven in hun ogen not done zijn.

⁶² Wij merken op dat de emissies van (vracht) auto's, met name de NOx ook bijdraagt aan de belasting op de natuur. Niet alle vrachtbewegingen van alle projecten zijn meegenomen in de mer.

⁶³ Mochten ze deze resistentie niet hebben, dan zijn zij wel extra kwetsbaar vanwege hun leeftijd.

⁶⁴ Een longarts heeft ons gewezen op het gegeven dat iemand met “slechte longen” van zo'n fietsritje waarbij hij een mogelijke besmetting met aviare influenza oploopt, kan sterven.

aantal plaatsen gaven deze metingen overschrijdingen aan. Daarbij wijken onze metingen vaak fors af bij de gegevens van bijvoorbeeld “Saneringstool” of de GCN-kaarten. (In de bijlage het genoemde onderzoek, tevens is aangegeven welke huizen langs de Witveldweg liggen)

Daar wij hogere niveaus van NO_x maten is het aannemelijk dat de fijnstofniveaus ook hoger liggen. Derhalve zijn wij van mening dat de berekeningen m.b.t. NO_x en fijnstof gebaseerd zijn op foute uitganggegevens, de resultaten van deze berekeningen zullen dus ook abuis zijn.

Ook bevat de berekening betreffende fijnstof (bijlage 20 mer en verwijzingen naar tabellen) niet de cumulatie met andere IV-bedrijven, hetgeen wel verplicht is volgens de EU Richtlijn. Het is daarbij een ommissie te stellen dat in de achtergrondconcentratie – waar de berekening van uit gaat - deze reeds verwerkt is.

Een blik op “saneringstool”⁶⁵ laat zien dat veehouderijen in Horst niet zijn meegenomen in deze kaart. Daarbij gaat men in de berekeningen ook uit van onjuiste gegevens.

Voorbeeld fijnstof: Tabel 7.13⁶⁶ (Tabel voor 2011) vermeld het adres waar Hagens – IV bedrijf – is gevestigd.

- Op de kaart – saneringstool - is niet aangegeven dat hier een IV-bedrijf is gevestigd.

- De tabel 7.13 geeft de volgende gegevens: 12 Witveldweg 48 23,4 22,6. Het getal 22,6 geeft de achtergrondconcentratie weer.

- Saneringstool laat op de coördinaten 204.500 / 383.500 (globaal de plaats waar dit bedrijf zich bevindt) de volgende gegevens zien:

GCN-achtergrondconcentratie PM10 Jaar 2011 PM10 26.0 µg/m³

De afwijking is 3,4 µg/m³. Echter, hier is een IV bedrijf gevestigd, en de buurman heeft ook een IV bedrijf. De GCN-achtergrondconcentratie komt dus niet overeen met de werkelijke waarde.

Nog een voorbeeld, NO_x, ditmaal Witveldweg 72, waar wijzelf gemeten hebben.

- De tabel 7.14⁶⁷ geeft de volgende gegevens: 17 Witveldweg 72 27,1 17,2. Het getal 17,2 geeft de achtergrondconcentratie weer.

- Saneringstool laat op de coördinaten 383.781 / 203.568 (globaal de plaats waar deze woning zich bevindt) de volgende gegevens zien:

GCN-achtergrondconcentratie NO₂ Jaar 2011 NO₂ 19.8 µg/m³

De afwijking is 2,6 µg/m³.

- Onze meting echter liet een totaal ander cijfer zien, nml 38 µg/m³. Nu is dit cijfer een meting van een maand en in het jaar 2010, saneringstoolgegevens zijn voor 2011. Echter deze afwijking is wel zo enorm dat deze ons inziens om nader onderzoek vraagt.

Verder zijn in de kaarten van bijlage 20 niet de andere IV-bedrijven⁶⁸ getoond.

De conclusie moet dus zijn dat de daadwerkelijke cumulatie met andere IV-bedrijven en de snelwegen niet juist zijn meeberekend, ons inziens een zeer ernstige ommissie.

Wij verzoeken de mer-commissie dit dan ook grondig te bestuderen.

Transporten en andere geluidshinder, o.a. ventilatoren van alle stallen in LOG Witveld

Ook hier zien we niet door de Richtlijn vereiste cumulatie van alle geluidsbronnen terug in de mer.

Wij verzoeken om een complete inventarisatie van alle geluidsbronnen in het gehele LOG Witveld.

Ook blijkt uit de mer blz 135 en verder dat er niet aan de geluidsnormen kan worden voldaan, citaat:

” Het varkensbedrijf overschrijdt in de dagperiode bij twee woningen de richtwaarde van 40 dB(A).

Vanwege het pluimveebedrijf/slachterij/BEC wordt in de nachtperiode de richtwaarde van 40 dB(A) bij drie woningen overschreden”.

⁶⁵ <http://www.saneringstool.nl/saneringstool.html>

⁶⁶ Merk op dat in deze tabel reeds het NGB verwerkt is citaat: “In onderstaande subparagrafen is de bijdrage van het NGB en het verkeer op de ontsluitingswegen en de snelweg A73 gecumuleerd met de aanwezige achtergrondconcentratie, zodat inzicht ontstaat in de totale luchtkwaliteit”.

⁶⁷ Idem

⁶⁸ Bijvoorbeeld Hagens 44 en 48, Klopman, Hendrix, Coenders, PrimeChamp etc.

Deze overschrijding met alle andere geluidsbronnen in het LOG – vrachtwagens, ventilatoren etc. – zal een zeer duidelijke verslechtering van het leefmilieu inhouden.

Wederom verzoeken wij de mer-commissie hier aandacht aan te schenken.

Locatiekeuze LOG Witveld

Conform de reconstructiewet is de locatiekeuze onjuist. De ammoniakemissie uit het gebied Witveld was voor dat er sprake was van aanwijzing tot LOG al m.b.t. de Maasduinen problematisch te noemen. Immers destijds was ook al bekend dat de instandhoudingsdoelstellingen nooit gehaald zouden worden als de ammoniakdepositie niet fors zou dalen.

Door dit gebied aan te wijzen als LOG zijn de problemen m.b.t. ammoniak alleen maar toegenomen.

In feite dient het totaal aan ammoniak uit het LOG Witveld met ten minste vier vijfde te dalen t.o.v. de “startsituatie”⁶⁹.

Projectvestigingsgebied glastuinbouw Californië

Dit is een larie-paragraaf. Wij snappen de wens van de schrijver om alles mooier voor te doen dan de realiteit. Echter, het wellicht ooit in te vullen kassengebied, deel II, is voor restwarmte veel interessanter, i.v.m. thermische verliezen. Maar dat komt er wellicht nooit. En wij hebben nooit iets concreets vernomen uit Kassengebied I m.b.t. restwarmte⁷⁰. Men dient zich te houden aan de Richtlijn, bijlage IV, “een fysieke beschrijving etc.”. Niet allerlei aannames poneren die niet onderbouwd kunnen worden⁷¹.

Luchtwassers Pluimvee

De stank op de woning Witveldweg 33 is 12,7 Ou. Dit is zeer hoog te noemen, en zal veel hoger zijn bij uitval luchtwassers.

Uit mer: V-Stacks: Witveldweg 33 205 023 383 202 14,0 12,7

Er wordt gesteld dat de biologische luchtwassers vaker dichtslaan door grove stofdeeltjes en algengroei.

Daarvoor kiest men voor chemische luchtwassers, echter u stelt dat deze ook dichtslaan nml. , citaat:

“Daarom is gekozen voor de chemische luchtwasser. Die heeft veel minder risico op dichtslaan en heeft daardoor minder kans op tijdelijke geuroverlast voor omwonenden en is veel gemakkelijker in het onderhoud”. U geeft dus toe dat deze kunnen dichtslaan. Hoe vaak slaan deze dan dicht en wat is dan de daadwerkelijke stankbelasting op de woningen? Hoelang duurt dan de extra stankbelasting. Hoeveel ammoniak gaat er dan ongewassen naar buiten en hoeveel fijnstof. Wordt op het moment van dichtslippen een bypass opengezet? Welke en in welke mate komen er dan zoönozen in de buitenlucht die direct een milieu-effect kunnen hebben? Toon daarbij aan dat zoönozen etc. door een chemische luchtwasser afgevangen worden. Vergelijk dit afvangen – effectiviteit - van zoönozen met een biofilter. Noem maatregelen om storingen te voorkomen, Richtlijn 96/61/EG, art 9, (6) volgend⁷².

Beantwoord deze vragen eveneens voor het varkensbedrijf.

Varkensbedrijf

Er wordt 95.000 m3 grondwater verbruikt. Is hiervoor een vergunning aangevraagd bij de provincie? Hoe wordt dit water gebruikt en is dit geschikt voor dit doel? Is er mbt de kwaliteit van dit water een chemische analyse te overleggen, per slot van rekening is dit drinkwater voor de varkens? Is het wettelijk toegestaan om varkens grondwater te laten drinken? Gaarne een risico-analyse.

WKK BEC Varkensbedrijf

Er staat, citaat: *“Daarnaast wordt er binnen de inrichting een WKK opgesteld in het BEC die energie en warmte levert. Het is de bedoeling om op termijn ook de warmte, die zal worden opgewekt*

⁶⁹ De huidige belasting op de Maasduinen – voor de komst van nieuwvestigingen – is globaal 13 mol, 35.000 kg ammoniak. Vier vijfde daling zou nog een belasting van 3 mol vanuit het Witveld opleveren.

⁷⁰ Paprikateler Wijnen – de specialist op dit gebied - had bijvoorbeeld al lang iets van zich kunnen laten horen, wellicht wenst hij niet met deze ontwikkelingen geassocieerd te worden??

⁷¹ Het leveren van “gas aan het net” is ook zo iets. Is daarbij nergens onderbouwd in de mer.

⁷² De vergunning bevat maatregelen voor andere dan de normale bedrijfsomstandigheden. Daartoe wordt op passende wijze rekening gehouden met opstarten, lekken, storingen, korte stilleggingen en definitieve bedrijfsbeëindiging, wanneer het milieu daardoor kan worden beïnvloed.

in de BEC aan te wenden in de varkenshouderij”. Hierover zegt de mer niets concreets. Hoe ziet men dit voor zich. Dit mede ivm latere vergunningaanvragen. Gaarne duidelijkheid.

Besmettingen door varkens

Beschrijf de zoönozen die voorkomen in het varkensbedrijf. Beschrijf het risico van verspreiding door het personeel.

Beschrijf daarentegen ook het risico van het personeel, immers personeel kan ook virussen en zoönozen naar binnen slepen.

Beschrijf ook de besmetting van het varkensbedrijf als op nabij gelegen gronden (drijf)mest verspreid wordt.

Antibiotica en andere gebruikte middelen zoals vermeld in beide vergunningaanvragen.

Is het NGB bekend met het gegeven dat het excessieve gebruik van antibiotica in de IV zal bijdragen aan het ontstaan van meerdere bacteriën die antibioticaresistentie vertonen?

Is het NGB bekend met onderzoeken waarin duidelijk wordt vastgesteld dat de emissie van antibiotica ook resistentie veroorzaakt in het milieu, met name betrekking hebbende op het uitrijden van met antibiotica doordrenkte mest, dan wel vergiste producten op akkers ⁷³, daarbij uitspoelend naar het grond- en drinkwater en oppervlaktewateren, en daarbij in oppervlaktewateren, middels persistentie, schade veroorzakend?

Is het NGB bekend met het gegeven dat antibiotica-persistentie in het milieu nauwelijks onderzocht is en dat dit uw uiterste aandacht zou moeten vergen. Immers antibiotica veroorzaakt niet alleen MRSA en ESBL maar brengt tal van (bodem) organismen in gevaar door bepaalde mutaties en resistentie tegen antibiotica ⁷⁴.

Geef een lange termijn verwachting van de effecten van antibiotica in grond, grond- en oppervlaktewater, zowel voor Nederland alsmede het buitenland waar de mest / vergist product naar toe gaat ⁷⁵.

Is het NGB bekend met het mogelijk ontstaan van een “Super Bug ⁷⁶” door excessief in het milieu brengen van antibiotica?

Is het NGB bekend met het Europese beleid aangaande vervuiling en dat de vervuiler betaalt? Hoe stelt het NGB dit voor? Is hier een fonds voor?

In beide milieuvergunningaanvragen worden een groot aantal middelen genoemd, waar onder antibiotica. Van deze middelen zijn product- en veiligheidsbladen bijgevoegd. Echter de milieubeoordelingen ontbreken.

Richtlijn 2003/4/EG, Verordening EG 1049/2001, Verordening EG 1367/2006 en de Wob volgend verzoeken wij u van alle diergeneesmiddelen en de te verwachten diergeneesmiddelen, gebruikt in het LOG Witveld, de milieubeoordelingen ⁷⁷ door de fabrikant te overleggen ⁷⁸.

⁷³ Hebben de landen waar de mest naar toe wordt geëxporteerd andere normen m.b.t. antibiotica in mest? Kan het NGB de garantie afgeven dat andere landen – landen waar de mest / eindproduct vergister naar toe geëxporteerd wordt - te alle tijden akkoord gaan met de geëxporteerde mest, ivm residuen van o.a. antibiotica dan wel andere diergeneesmiddelen, dan wel stoffen betrekking hebbende op de mestwetgeving? De mer is wat dit betreft volkomen onduidelijk, immers de mer dient te alle tijden indien het het buitenland betreft, de gevolgen voor het buitenland te beschrijven.

⁷⁴ Het aanwezig zijn van resistentiegenen

⁷⁵ Is expliciet in de Richtlijn vermeld, bijlage IV, lid 4, genoemde voetnoot.

⁷⁶ O.a. ESBL maar ook nieuwere stammen van MRSA

⁷⁷ Het **gehele** door de fabrikant verrichte milieuonderzoek ten einde een toelating te krijgen.

⁷⁸ Als de resultaten van het milieuonderzoek openbaar worden gemaakt, kunnen deze worden gebruikt om andere, aanvullende maatregelen te nemen die de emissie van diergeneesmiddelen tegengaan. Hierbij kan gedacht worden aan maatregelen ter verbetering van de afvalwaterzuivering, ter voorkoming van emissies naar bodem en water, of het afleiden van milieukwaliteitsnormen. Het niet overleggen van deze onderzoeken betekent dat er geen juiste milieueffectenbeoordeling kan plaatsvinden.

Nog minder is bekend aangaande de invloed van dierlijke hormonen op ons milieu. Tal van discussies gaan over de inbreng van menselijke hormonen in ons water, bijvoorbeeld de Pil. Evident is echter dat de aantallen dieren, en de mest die vaak direct over het land uitgespreid wordt ⁷⁹ vele malen meer zal bijdragen aan risico's. Daarbij zijn er meer dieren dan mensen in Nederland.

Daarbij is aangetoond dat de concentratie van hormonen in het milieu in de omgeving van IV hoger is dan nabij of in natuurgebieden.

Is het NGB bekend met oestrogene beïnvloeding veroorzaakt door hormonen ⁸⁰ op o.a. amfibieën en ongewervelden o.a. in aquatische milieu's?

Wat is uw mening hierover en hoe schat u het gevaar op langere termijn in. Wat doet u om dit risico uit te sluiten?

Heeft u onderzoek laten doen naar de effecten van antibiotica en hormonen

Varkensbedrijf: op het gebied LOG Witveld?

Pluimveebedrijf: op de huidige bedrijfslocaties?

Heeft u onderzoek laten doen naar de effecten van antibiotica en hormonen?

Varkensbedrijf: op de aanliggende EHS en het Kaldenbroek?

Pluimveebedrijf: op de omliggende natuur ⁸¹?

Kunt u, mitsdien u dit niet gedaan heeft, duidelijk motiveren waarom u dit niet gedaan heeft? Nogmaals wijzen wij u op Richtlijn 97/11/EG, o.a. productie afvalstoffen, opname van het milieu, omkeerbaarheid van effecten, verwachte emissies (water, lucht en bodemverontreiniging) etc. ⁸²

Zo niet, bent u bereid dit alsnog te doen, daar er van een grotere dierbezetting in de toekomst sprake zal zijn, waardoor de risico's evident groter zullen zijn.

Kunt u een duidelijke risico-evaluatie overleggen aangaande hormonen en antibiotica die geëmitteerd worden vanuit het NGB ⁸³ ⁸⁴. Vanuit de huidige situatie, de nieuwvestigingen en uitbreidingen.

Beschrijf dit tevens aan de hand van de Kaderrichtlijn Water ⁸⁵.

Zonnepanelen

Op het varkensbedrijf worden zonnepanelen geplaatst, een goede ontwikkeling. Waarom worden deze niet op het pluimveebedrijf geplaatst? Dit zeker gezien vanuit de zogenaamde duurzame en innovatieve wens van de ondernemer. En gezien vanuit het exorbitante energieverbruik.

Brandveiligheid

In tegenstelling tot het varkensbedrijf wordt bij het pluimveebedrijf geen melding gemaakt van het gebruik van brandvrije materialen. Gezien vanuit de ligging, langs een drukke snelweg, verzoeken wij om een duidelijke paragraaf van de gebruikte materialen en of deze voldoende brandveilig zijn.

En wordt in geval van brand de A73 afgezet?

Besmettingen door pluimvee en slachterij

Beschrijf de zoönosen die voorkomen in de pluimveeafdeling en de slachterij. Beschrijf het risico van verspreiding door het personeel.

⁷⁹ Het is in deze te idioot voor woorden. Menselijke uitscheidingsproducten moeten gezuiverd worden, mest van dieren mag direct over het land verspreid worden.

⁸⁰ Afkomstig uit mest

⁸¹ De mer stelt dat er sprake is van milieudruk op de omliggende natuur.

⁸² Zie ook onze genoemde voetnoot, verwijzing naar Bijlage IV, lid 4, verwijzing voetnoot.

⁸³ Nederland, Duitsland en andere landen waar de mest / spuiwater naar toe gaat.

⁸⁴ Beschrijf ook de emissie van hormonen naar de lucht.

⁸⁵ Een verontreinigende of schadelijke stof is elke stof die wanneer zij in het oppervlaktewater wordt gebracht, het zelfreinigend vermogen van het oppervlaktewater aantast, of leidt tot een vermindering van de kwaliteit van het water.

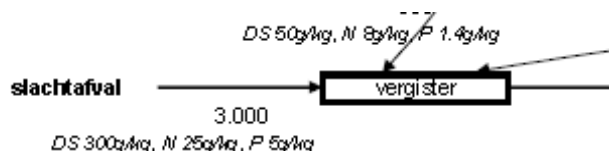
Beschrijf daarentegen ook het risico van het personeel, immers personeel kan ook virussen en zoönozen naar binnen slepen.

Beschrijf ook de besmetting van het pluimveebedrijf als op nabij gelegen gronden (drijf)mest verspreid wordt.

Verwerking slachtafval (water)

Er ontbreekt een risico-analyse m.b.t. het verwerken van het slachtafval en het vrijkomen van o.a. pathogenen.

Men stelt dat het slachtafval vergist wordt, zie onderstaande “foto” uit bijlage stroomschema BEC.

Ons is duidelijk geworden dat zieke dieren, die mogelijk zoönozen bevatten, niet vergist mogen worden, citaat ⁸⁶:

“Categorie 3-materiaal

Onder categorie 3-materiaal wordt verstaan dierlijke bijproducten die aan de onderstaande beschrijving beantwoorden of materiaal dat dergelijke bijproducten bevat:

b) (art.6.1b): delen van geslachte dieren, die voor menselijke consumptie ongeschikt zijn verklaard, maar **die geen symptomen van op mens of dier overdraagbare ziekten vertonen**

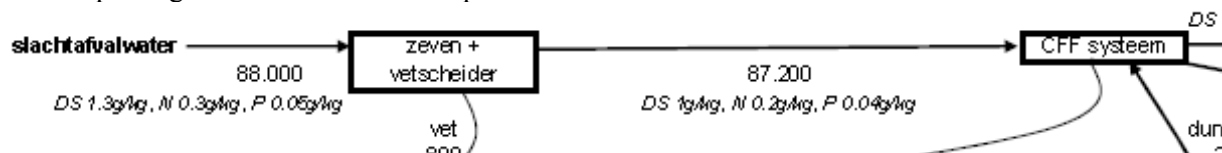
f) (art.6.1k): bloed, huiden, hoeven, veren, wol, hoorn, haar en bont afkomstig van dieren die **geen klinische symptomen vertonen van een via dat product op mens of dier overdraagbare ziekte**;

Hoe kan dit bedrijf garanderen dat “zieke kippen” niet in de vergister terecht komen?

Daarbij is het vergistingsproces nauwelijks beschreven in de mer. Zo blijkt bijvoorbeeld uit Verordening (EG) Nr. 1774/2002 dat dit proces omgeven is met strenge hygiëne-maatregelen die niet terug te vinden zijn in de mer. Citaat uit Verordening: *Biogasinstallaties en composteerinstallaties dienen in het bezit te zijn van een erkenning van de bevoegde autoriteit. De erkenningsvoorwaarden hebben betrekking op de aard en de uitrusting van de bedrijven. Daarnaast voeren deze bedrijven methoden voor monitoring en controle op de kritische controlepunten in en passen zij deze toe.*

Ook het slachtafvalwater baart ons zorgen, eveneens betreffende zoönozen. Immers juist de geslachte dieren worden hiermee gewassen, juist de inhoud van een geslacht dier bevat talloze zoönozen. De installatie zoals beschreven in bijlage 9, CFF filtratiesysteem, toont temperaturen die juist de groei van allerhande pathogenen versnellen. Talloze malen wordt nml in de tekst 40 C genoemd.

Onderstaande “foto” toont aan dat het restproduct – inclusief zoönozen – indirect naar deze CFF gaat, waarna splitsing voor riool en Rendac⁸⁷ plaatsvindt.

Ook wordt in de tekst niet beschreven of bijvoorbeeld bacteriën worden afgedood.

Ook wordt niet beschreven hoe schoon het water is wat naar het riool gaat.

Daarbij stellen we dat niet is gegarandeerd dat antibiotica, dan wel dierlijke hormonen middels dit systeem niet in het milieu komen.

⁸⁶ <http://www.knsnet.nl/websites/kns/files/Module%20slachten%20kleine%20roodvleesslachterijen.doc>

⁸⁷ Er zijn geen hygiëne protocollen dan wel risico-analyses m.b.t. slachtafval en Rendac in de mer opgenomen.

Beëindiging locatie's Kuipers kip

Er staat geen datum vermeld bij de beëindiging. Is dit direct bij de start van het NGB, of jaren daarna? Gaarne een harde datum betreffende bedrijfssluiting ⁸⁸. Daarbij is ons niet duidelijk of en hoe de bedrijfssluiting plaatsvindt, Richtlijn 96/61 EG art 3 (f) volgend: *“bij de definitieve stopzetting van de activiteiten de nodige maatregelen worden getroffen om het gevaar van verontreiniging te voorkomen en het exploitatieterrein weer in een bevredigende toestand te brengen”*. D.w.z. worden de gebouwen daadwerkelijk gesloopt of blijft de mogelijkheid bestaan dat een ander pluimveebedrijf hier verder gaat?

Regenwater

Er worden, zover wij begrijpen, geen extra beschermende maatregelen mbt de bodem en grondwaterbescherming genomen in de nabijheid van de luchtwassers. Juist bij de uitmondingen van de luchtwassers zal veel ammoniak en andere verontreinigingen neerslaan. Motiveer waarom hier geen extra maatregelen genomen worden.

Grondwater, pluimvee

Een dusdanig substantiële onttrekking van grondwater, voor drinkwater, lijkt ons, gezien vanuit de verdrogingsproblematiek zeer onwenselijk.

BEC

Co-product

Er is sprake van 60.000 ton co-product. Op de markt van co-producten begint schaarste te komen. O.a. doordat het grovere snoeihout veelal omgezet wordt in groene stroom. Ook in Duitsland liggen vaak vergisters stil, enerzijds door schaarste, anderzijds door hogere prijzen dan voorheen. Waar wil de BEC dan deze 60.000 ton vandaan halen? Is het de bedoeling dat er bijvoorbeeld 1000 hectare mais ⁸⁹ geteeld gaat worden? Moet dit in Horst?? Wij zien het co-product gaarne specifiek onderbouwd, materialen, hoeveelheden etc. Hierbij – nogmaals – de milieubelasting van deze co-producten, indien dit (energie) mais betreft ⁹⁰.

Riool

Is het riool berekend op dit afvalwater, en zo niet, hoe denkt men dit dan op te lossen?

Export mest-product I

Hoe hard is de daadwerkelijke export van het genoemde mest- product? Kan dit product via een buitenlandse handelaar weer op de Nederlandse markt komen ⁹¹? Immers, m.b.t. compost zijn hier genoeg bewijzen van te vinden ⁹² M.b.t. de problemen in Nederland aangaande nitraten, verzoeken wij dit deugdelijk te onderbouwen en de sanctiemogelijkheden uitdrukkelijk te benoemen.

Export mest-product II

In hoeverre is het te exporteren product zuiver ⁹³ en geschikt om als meststof te dienen?

Geluid en mest

Men heeft het over de aanvoer van varkensmest per buis. Deze buis is niet meegenomen in de milieuvergunning. Waarom niet? Is dan wel het lawaai veroorzaakt door de aanvoer van mest ⁹⁴ meegenomen in de geluidsberekening?

Ammoniak

Er wordt gesteld dat er tijdens het composteren geen ammoniak vrijkomt, citaat:” *Alle ammoniak aanwezig in het biogas wordt verbrand in de gasmotoren en omgezet tot NOx. Ammoniak in de composteerlucht wordt zoveel mogelijk voorkomen door de juiste verhoudingen in de input. De ammoniak die toch nog voorkomt in de composteerlucht en de vrijkomende lucht vanuit de droger wordt verwijderd door middel van een biofilter*”.

⁸⁸ Mede vanuit Richtlijn 2001/81/EG

⁸⁹ Uitgaande van 60 ton / hectare

⁹⁰ Richtlijn 97/11/EG Bijlage III, gebruik van natuurlijke hulpbronnen etc.

⁹¹ In deze wijzen wij bijvoorbeeld op Richtlijn 2008/99/EG preambule (2)

⁹² Anonymus, diverse bronnen.

⁹³ “Zuiver” in de ruimste zin des woords, gedefinieerd volgens tal van EU Richtlijnen.

⁹⁴ Daarbij gaarne een ruime marge, immers men wil n.m.l. ook mest van derden gaan vergisten.

Dus er komt wel ammoniak vrij. Hoeveel ammoniak komt er vrij en hoeveel vangt de biofilter af. Waarom is deze ammoniak niet in de mer beschreven? Ook deze ammoniak dient in cumulatie met alle IV bedrijven beschreven te worden.

BEC, het terrein, de loods en het vergistingsproces

Breng met name in kaart de menging van aviaire pathogenen via het samenbrengen van varkens en kippenmest en het mogelijk muteren van deze virussen. Breng ook in kaart het risico van mutatie doordat de agrariërs hun mest naar de vergister brengen per as. Als het ware het terrein contamineren, etc. Breng daarbij het risico van besmetting van het personeel in kaart en de verdere verspreiding van (mogelijk gemuteerde) virussen, huisgenoten etc. Beschrijf ook de besmetting van de BEC als op nabij gelegen gronden (drijf)mest verspreid wordt.

Stof en stank co-producten

Het is natuurlijk lachert te stellen dat aangevoerde co-producten geen stof / stankoverlast veroorzaken⁹⁵. Dit is absoluut niet duidelijk weergegeven in de mer.

Wij verzoeken om een duidelijk specificatie betreffende alle mogelijke co-producten betreffende de stank en het stof, de genoemde lijst Aa IV volgend.

Vermeld ook duidelijk welke pathogenen en zoönozen zich rondom deze processen vormen en welke maatregelen er getroffen worden om de volksgezondheid te waarborgen.

Ook is niet vermeld of de BEC-loods een sluis heeft – die apart afgezogen wordt – om de eerste stankgolf van activiteiten in de loods af te zuigen.

Uitstoot luchtwasser

Geef duidelijk aan of de omgeving van de luchtwasser dusdanig is ingericht zodat schadelijke emissies, die direct neerslaan rondom de opening, niet in het grondwater terecht kunnen komen.

Luchtwasser II

Er wordt gesteld dat de biologische luchtwassers vaker dichtslaan door grove stofdeeltjes en algengroei. Is dit ook zo voor de wasser die bij de BEC gebruikt wordt?. Hoe vaak slaan deze dan dicht en wat is dan de daadwerkelijke stankbelasting op de woningen? Hoelang duurt dan de extra stankbelasting. Hoeveel ammoniak gaat er dan ongewassen naar buiten en hoeveel fijnstof. Wordt op het moment van dichtslippen een bypass opgezet? Welke en in welke mate komen er dan zoönozen in de buitenlucht die direct een milieu-effect kunnen hebben? Toon daarbij aan dat zoönozen etc. door deze luchtwasser afgevangen worden. Noem mogelijke alternatieven. Noem maatregelen om storingen te voorkomen, Richtlijn 96/61/EG, art 9, (6) volgend⁹⁶.

Gevaar voor broei en brand.

Broei en te hoge temperaturen zijn onvoldoende beschreven, geef een extra risico-analyse⁹⁷. Ook te lage temperaturen⁹⁸ zijn niet beschreven, dit bijvoorbeeld ivm aanvoer te natte grondstoffen.

Uitstoot WKK.

Niet in beeld is gebracht welke emissies afkomstig zijn uit de WKK, en welke meetinstrumenten gehanteerd worden om te waarborgen dat de WKK geen giftige emissies uitstoot zoals bijvoorbeeld koolmonoxide. Ook het rapport van Oudeurnet wijst op het mogelijk slecht afstellen van WKK installaties.

Uitstoot WKK, warmte

Het verwonderd ons ten zeerste dat de WKK de verbrandingswarmte (150 C) zomaar uitstoot. In het kader van “duurzaam en innovatief” was het een grote verbetering geweest als men deze warmte teruggewonnen had. Daarbij is dit in strijd met Richtlijn 96/61/EG art 3 (d) “*de energie op doelmatige wijze wordt gebruikt*”.

Vorming van secundaire aerosolen.

In de gehele mer wordt niet ingegaan op de vorming van secundaire aerosolen. De nabijheid van een snelweg, een LOG met veel ammoniakemissie, de slachterij en de BEC is een cocktail van ammoniak en NOx, afgezien van tal van zoönozen en stoffen die de huidige wetenschap nog niet duidelijk in kaart heeft gebracht. Beschrijf volgens de laatste wetenschappelijke inzichten deze chemische processen als deze

⁹⁵ De aanvoer van mest bij PrimeChamp leidt vaker tot stankklachten

⁹⁶ De vergunning bevat maatregelen voor andere dan de normale bedrijfsomstandigheden. Daartoe wordt op passende wijze rekening gehouden met opstarten, lekken, storingen, korte stilleggingen en definitieve bedrijfsbeëindiging, wanneer het milieu daardoor kan worden beïnvloed.

⁹⁷ Visuele controle is volstrekt onvoldoende.

⁹⁸ Dit kan een extra risico meebrengen.

stoffen in de lucht komen, met name betreffende de volksgezondheid ⁹⁹. Beschrijf daarbij de combinatie van fijnstof ^{100 101} uit stallen en de BEC in relatie tot het bovengenoemde. Beschrijf dit ook in relatie met (onbekende of nog niet duidelijk genoegzaam benoemde) zoönozen. Beschrijf dit tevens vanuit cumulatie met andere IV bedrijven in het LOG Witveld en de eerder genoemde projecten.

Motiveer waarom u denkt dat deze combinatie geen gevaar oplevert voor de volksgezondheid. Motiveer duidelijk of u in deze inderdaad de eerder genoemde EU-Verdragen, o.a. het genoemde artikel 174 voldoende heeft beantwoord.

Infiltratie regenwater.

Beschrijf of het regenwater ¹⁰² indirect in de Gekkengraaf komt. Indien ja, beschrijf dan de vermindering van de waterkwaliteit. Beschrijf daarbij de effecten, met name op langere duur, op de aanwezige flora en fauna.

Citaat mer blz 91: “Het hemelwater wat op het terrein valt wordt opgevangen in een aparte riolering en gemeten”. Wat wordt er gemeten? Wat is een aparte riolering?

Einde BEC

Beoordelingskader effectbeoordeling

In de betreffende lijst, blz. 95, wordt niet genoemd:

- De emissies van zoönozen en endotoxinen, etc. Zowel separaat als van alle veehouderijen in het LOG tezamen.
- De emissies van antibiotica, diergeneesmiddelen en hormonen. Zowel separaat als van alle veehouderijen in het LOG tezamen. Daarbij duidelijk de effecten op de natuur en de gevolgeffecten op de mens weergevend.
- Idem, de cumulatie van alle ammoniak van alle veehouderijen tezamen. Dit op de omgeving, de WAV gebieden, de Ff-w planten en dieren in de ruimste zin van het woord, de Natura-2000 gebieden, etc.
- Idem, de cumulatie van fijnstof van alle veehouderijen tezamen.
- Idem, de cumulatie van alle stank van alle veehouderijen tezamen.
- Idem, de effecten van alle te verwachten emissies ¹⁰³ m.b.t. de volksgezondheid van de bewoners en passanten.

Geef dit in een GES-score weer, waarbij zij opgemerkt dat de huidige GES-score niet de effecten m.b.t. zoönozen en endotoxinen weergeeft, hetgeen wij wel verwachten ¹⁰⁴. Betrek hierin ook de resultaten van het nog uit te brengen rapport van het RIVM, onderzoek IV en volksgezondheid.

- Idem, de effecten van alle te verwachten emissies m.b.t. de natuur ¹⁰⁵ in de breedste zin des woords.
- De effecten van alle emissies en de chemische reacties onderling op de buurlanden, met name Duitsland.
- De effecten op het klimaat.
- De effecten op “materiële goederen”. Wij denken hierbij aan planschade ¹⁰⁶, maar ook voor agrariërs die moeilijker personeel kunnen vinden die bereid zijn te werken in de nabijheid van al die stank en mogelijke gevaren voor de volksgezondheid, waardoor ook schade ontstaat. Neem daarbij mee dat salmonella gewassen kan besmetten waardoor ze onverkoopbaar worden.
- Geef duidelijk het opname vermogen van o.a. de omliggende natuur aan, tot 10 kilometer.
- Geef duidelijk de duur en de mogelijke **onomkeerbaarheid** van alle effecten aan.

⁹⁹ Betrek hier ook ozon bij, bijvoorbeeld ivm o.a. de vorming van zomersmog.

¹⁰⁰ In de hele mer wordt PM2,5 niet genoemd, beschrijf apart voor alle IV bedrijven de emissies, effecten en concentraties van PM2,5 en beschrijf deze in cumulatie, waarbij ook omliggende bronnen van PM 2,5 (o.a. verkeer) worden meeberekend.

¹⁰¹ Beschrijf dit zowel voor PM10 en PM2,5

¹⁰² Deze vraag betreft ook de slachterij en het pluimveegeedeelte.

¹⁰³ Hier dus ook geluid, licht etc.

¹⁰⁴ Betrek hierin bijvoorbeeld ook mogelijk schoolverzuim door het oplopen van vee gerelateerde ziekten en de kosten hiervan voor de student, bijvoorbeeld studiebeurs, aan. Ook de besmetting van mede –studenten. Maar ook de kosten die de maatschappij maakt om diergerelateerde ziekten te bestrijden. Geef daarbij aan of het initiatief beschikt over een noodfonds, dan wel hiervoor een verzekering heeft, dan wel hoofdelijk aansprakelijk is.

¹⁰⁵ De WAV gebieden zijn niet genoemd in deze lijst.

¹⁰⁶ De onverkoopbaarheid van (bedrijfswoningen)

Extra opmerkingen aangaande “Beoordelingskader effectbeoordeling”.

Stank:

De kaart, afbeelding 7.4, betreffende de stankbelasting door andere bedrijven is niet volledig. Er zijn op dit moment meerdere nieuwvestigingen in dit gebied ¹⁰⁷ die niet op de kaart vermeld staan. Daarbij dient men PrimeChamp – composteerbedrijf en niet in het bezit van een geldige geactualiseerde vergunning – die met regelmaat enorme stankoverlast geeft, te betrekken.

Ten einde inzichtelijk te maken wat de daadwerkelijke cumulatie van stank in en om het LOG Witveld is, verzoeken wij om een gedetailleerde berekening met V-Stacks gebied, waarin duidelijk alle IV bedrijven en alle woningen ¹⁰⁸ vermeld staan. In verband met het EVRM ¹⁰⁹ verzoeken wij ook om een duidelijke belasting op alle woningen, ook die woningen die zijn aangemerkt als zijnde een bedrijfswoning.

Immers de mer is hier erg onduidelijk over.

Daarbij, het toont in bijlage 16b het V-Stacks rapport voor de pluimveeafdeling, met de eerder genoemde belasting op woning Witveldweg 33, **12,7** Ou. (Witveldweg 33 205 023 383 202 14,0 **12,7**)

Terwijl de bijlage 17b ¹¹⁰ (Oudeurnet) in de tabel toont: 205000.0 383200.0 **7.546.909**

Deze vreemde discrepantie baart ons ernstige zorgen. Wij verzoeken de mer-commissie deze discrepantie grondig te onderzoeken.

- Ook verzoeken wij om aanpassing van de getoonde tabel in 7.3.5 Immers het varkensbedrijf is al jaren in overtreding – hier hebben wij melding van gemaakt bij gemeente Horst, echter men was niet bereid actie te ondernemen. Dit bedrijf had al jaren eerder moeten voldoen aan de IPPC Richtlijnen, door nu te stellen dat er een vooruitgang is is abject te noemen.

Het pluimveebedrijf brengt een enorme stankoverlast met zich mee – die zoals eerder gesteld, de GGD norm ver overschrijdt – waarbij de BEC er nog een schepje bovenop doet. De tabel schetst een beeld van neutraliteit / licht negatief, hetgeen wij uiterst verwerpelijk vinden, daarbij is cumulatie met andere bedrijven niet opgenomen in deze tabel.

Daarbij stelt de mer, citaat blz. 102: “Indien de afname van geurbelasting uit stallen door het saneren van de vier locaties van Kuipers Kip in de beoordeling zou worden meegenomen, worden de effecten per saldo als positief tot zeer positief beoordeeld”. Ons zijn geen wettelijke maatregelen bekend die betrekking hebben op “stanksaldering”. Het is evident dat deze zinsnede dan ook absoluut niet thuishoort in de mer.

Daarbij geeft dit het probleem van Kuipers Kip haarscherp aan, op de huidige locatie’s stinkt het.

Wederom, ook dit bedrijf voldoet niet aan de IPPC richtlijn en had daar al lang aan moeten voldoen.

- Waarom heeft deze ondernemer niet tijdig gezorgd voor aanpassingen aan de vigerende regelgeving?

- Waarom houden de betreffende gemeenten hun een hand boven het hoofd, terwijl ze weten dat ze daarmee de EU regels overtreden?

Ammoniak varkensbedrijf:

Citaat uit de mer, blz.106: “Bij de beoordeling van de vergunbaarheid van de uitbreiding van het varkensbedrijf zal mogelijk ook de emissie en depositie op basis van het huidige feitelijke aantal dierplaatsen, maar met factoren op basis van de AMvB Huisvesting worden betrokken. Bijvoorbeeld in het kader van een nog vast te stellen provinciale verordening. Het is mogelijk dat er dan, ondanks het feit dat er sprake is van een daling van de ammoniakemissie, saldering met rechten van stoppende en inkrimpende veehouders nodig is”.

In de definitieve mer verwachten wij absolute duidelijkheid m.b.t. dit onderwerp.

Ammoniak pluimveebedrijf:

Citaat uit de mer, blz. 107:” De nieuwvestiging van het pluimveebedrijf leidt tot een toename van de depositie van ammoniak, zowel op de nabij gelegen voor verzuring gevoelige bos- en natuurgebieden als

¹⁰⁷ De getoonde kaart (4 x 4 kilometer) is redelijk representatief voor de IV bedrijven, PrimeChamp dient nog te worden toegevoegd, wegens de vaak ondragelijke rioollucht (omschrijving omwonenden)

¹⁰⁸ Cumulatieve stankbelasting per woning aangeven, geëmitteerde stank per bedrijf aangeven, incl uitbreidingsplannen. (Stank NGB pluimvee, varkens, slachterij en BEC apart aangeven)

¹⁰⁹ Artikel 7 De eerbiediging van het privé-leven en van het familie- en gezinsleven

Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn communicatie. Stankoverlast druist in tegen deze regel.

¹¹⁰ Het betreft hier de tabel stank pluimvee en BEC samen.

op het verder weg gelegen Natura2000-gebied De Maasduinen. De toename is relatief beperkt: maximaal 4 mol op de Wav-gebieden en maximaal circa 1,5 mol op de Maasduinen”.

Ook hier is weer sprake van onvolledigheid, de BEC en de slachterij dienen hierin betrokken te worden.

Stank, ammoniak en (brij)voer.

- Stank veroorzaakt door brijvoer ¹¹¹ is niet gekwantificeerd in de mer. De grenzen van de toegelaten stankbelasting zijn reeds opgezocht, echter de stank van het (brij)voer is nergens gekwantificeerd toegelicht. Dit kan dus inhouden dat de bedrijven de stanknorm overschrijden.
- Opslag en bereiding van brijvoeding gaan gepaard met stank en hebben een negatieve invloed op de voederconversie, dit resulteert weer in meer transport, ammoniak, stank en mest. Deze feiten worden absoluut niet toegelicht in de mer.

Landschappelijke inpassing:

De gehele inrichting van het LOG-Witveld kenmerkt zich momenteel door het verrijzen van steen met tal van nieuwvestigingen en het afwezig zijn van groen. Deze ontwikkelingen zijn nagenoeg overal in Nederland waar te nemen. Daar waar Nederland zich altijd meende te moeten afficheren als “groen” gidsland, lijkt het nu wel dat wij ons gaan promoten als gidsland voor “bruin”steen, dan wel een golfplatenlandschap of een blokkendoos-buitengebied. De vernieling van het buitengebied, met name het mooie coulisselandschap, zo kenmerkend voor Lottum en Grubbenvorst met “dozen” en “glasbakken” zonder enig substantieel groen, is een doorn in het oog van zeer vele bewoners van deze streek.

Voorheen was het gebied LOG-Witveld zelfs nog een klein stiltegebiedje te noemen, met de Losbaan als weggetje waar je nog veilig in de berm kon picknicken, wat vele recreanten dan ook deden. Tegenwoordig is deze weg een racebaan voor zwaar beladen vrachtauto's die uit de hele Europese Unie kalveren – soms nagenoeg bevroren, de andere keer hijgend van de hitte ¹¹² – komen afleveren. Tractoren, beladen met stront, vaak lekkend, een spoor van hun activiteiten achterlatend, doorknoeren dit gebied, en het is nog maar een begin van alles, alles waar een recreant van zegt: “Naar Limburg moet je maar niet meer gaan”. Ons wordt al helemaal, ondanks al het overleg, helemaal niets meer gevraagd. Wij worden weggezet als lastpakken, recalcitrante individuen.

Maar wij stellen wel vast dat in de hele mer het aspect van “landschap” en “cultureel erfgoed” in relatie tot alle bovenvermelde zaken niet adequaat beschreven is. Laat staan echt groen, niet dat “forse strookje” van 15 meter, wat de auteur ergens tegenkwam in dit epistel.

Wij verzoeken dan ook op zijn minst – indien Kuipers kip en Heideveld varkens – indien, nadat alle procedures doorlopen zijn, en er groen licht – what's in a name – verleend is, dat deze bedrijven op zijn minst niet die verfoeilijke foute start maken, zoals we nu al zien in dit gebied: kaal, steen, doos ¹¹³. Daarbij is Heideveld varkens wellicht al een voorbode te noemen, amper een boom te bekennen.

Reconstructiewet

De verplaatsing van met name het Brabantse pluimveebedrijf is in strijd met de reconstructiewet:

Artikel 4

Ter bevordering van een goede ruimtelijke structuur van de concentratiegebieden, in het bijzonder met betrekking tot landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie, water, milieu en infrastructuur, alsmede ter verbetering van een goed woon-, werk- en leefklimaat en van de economische structuur, vindt in deze gebieden een reconstructie plaats op grond van deze wet.

Voor de bewoners in en rondom het LOG Witveld zal met name door het pluimveebedrijf een verslechterd woon-, werk- en leefklimaat optreden. Daarbij dient in ogenschouw genomen te worden dat in dit gebied ook nog tal van agrariërs werkzaam zijn.

¹¹¹ Van brijvoer is bekend dat dit een zeer onaangename geur heeft.

¹¹² De ondernemer beweert dat dit duurzame veehouderij is?

¹¹³ Het meest opmerkelijke is dat de eigenaren van deze bedrijven, met name de nieuwvestigingen – zichzelf promotend als zijnde enorm begaan met hun dieren en mogelijk dierenleed – vaak in de verste verte niet te bekennen zijn. Ze schijnen alleen te hoeven voeren.....

Ook m.b.t. de nabij gelegen EHS en het verder weg gelegen Natura-2000 gebied treden aanmerkelijke verslechtingen op. Deze zijn in het mer-NGB niet voldoende uitgewerkt, c.q. gerelateerd aan deze wetgeving.

Artikel 5

De reconstructie omvat de gecoördineerde en geïntegreerde voorbereiding, vaststelling en uitvoering van maatregelen en voorzieningen, waaronder in ieder geval maatregelen en voorzieningen:

- a. ter verbetering van de ruimtelijke structuur ten behoeve van de landbouw, mede teneinde de veterinaire risico's voortvloeiend uit een hoge veedichtheid te verminderen;*
- b. ter verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap en*
- c. ter verbetering van de kwaliteit van milieu en water.*

- Met name de komst van het pluimveebedrijf, maar ook de uitbreiding van het varkensbedrijf + de geplande uitbreidingen in het LOG Witveld worden “de veterinaire risico's voortvloeiend uit een hoge veedichtheid” juist vermeerderd.
- Er treedt een verslechting op van de kwaliteit van de “natuur en landschap”.
- Er treedt een verslechting op van de kwaliteit van het “milieu en water”.
- Brabant heeft een stop op de bouw van megastallen en Limburg biedt uitkomst voor initiatieven in deze. Ondanks dat de uitwerking van de reconstructiewet bij de provincies ligt vinden wij dit toch een voorbeeld van onbehoorlijk bestuur, immers Limburg is geen eiland

Grubbenvorst, 29 november 2010

Hoogachtend,

A Vollenberg, Voorzitter

M.Bakker, Secretaris

W.Hendrickx, bestuurslid

Bijlage, luchtkwaliteitsonderzoek, in relatie tot het genoemde punt “**Transporten, NOx en fijnstof**”.

Opmerking: De huizen die langs de geplande route liggen – Witveldweg – zijn rood aangegeven door de auteur.

Luchtkwaliteitsonderzoek
Behoud de Parel
Maart 2009 en februari 2010.

Al vanaf de oprichting is vereniging Behoud de Parel van mening dat er – gezien alle projecten die op dit dorp afkomen – een luchtkwaliteitsonderzoek moet komen. Ook de Dorpsraad Grubbenvorst deelt deze mening.

Het lijkt er namelijk veel op dat het de gemeente en de provincie / rijk het tot doel hebben de maximale norm van 40 mg fijnstof per dag ¹¹⁴ zo snel mogelijk te halen, met de bouw van allerhande projecten zoals Klavertje 4, LOG-Witveld, Greenportlane, Tradeport, de Floriade en wat ze nog allemaal meer bedenken, in plaats van te streven naar een daling van fijnstof en uitlaatgassen ^{115 116}

Zowel behoud de Parel als de Dorpsraad hebben dan ook met regelmaat bij de verantwoordelijke wethouder, de heer Litjens, aangedrongen op zo'n onderzoek. De wethouder heeft met regelmaat zo'n onderzoek toegezegd, echter tot op heden, april 2010, is hier nog niets van terecht gekomen. Het luchtkwaliteitsonderzoek waar wij op doelen heeft voornamelijk betrekking op fijnstof. Echter het is ook mogelijk de luchtkwaliteit te onderzoeken op uitlaatgassen, o.a. de zogenaamde stikstofdioxiden ¹¹⁷.

Dit onderzoek is aanmerkelijk goedkoper en eenvoudiger uit te voeren. Het betreft hier het ophangen van zogenaamde meetbuisjes ¹¹⁸ op de daarvoor geschikt geachte plaatsen ¹¹⁹.

Vanaf de oprichting hadden wij nogal wat twijfels bij de zogenaamde berekende luchtkwaliteitskaarten door de overheid. Het betreft hier de zogenaamde GCN-kaarten ¹²⁰ Deze kaarten worden samengesteld uit meetgegevens afkomstig vanaf meetstations die ver weg liggen, zoals in de Vredepeel of Posterholt ¹²¹. Ons is in ieder geval niet duidelijk hoe men hier nu betrouwbare kaarten van kan maken, als deze meetpunten zover weg liggen.

Daarbij wordt uitgegaan van het aantal vervoersbewegingen per weg, de hoeveelheid verkochte (vracht) auto's met daaraan gekoppeld de emissies van deze voertuigen, etc.

Ook de recentere geïntroduceerde website van de overheid, die dus m.b.t. alle plannen inzake luchtkwaliteit geraadpleegd dient te worden, de saneringstool ^{122 123}, wierp vragen op.

¹¹⁴ Zie voor de normen: <http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl0237-Nationale-luchtkwaliteit%3A-overzicht-normen.html?i=14-65>

¹¹⁵ De Europese regelgeving is m.b.t. reductie van fijnstof en uitlaatgassen dan ook zeer stellig: RICHTLIJN 2008/50/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 20 mei 2008, Artikel 1 lid 5. **de luchtkwaliteit waar zij goed is in stand te houden en in andere gevallen te verbeteren etc.**

¹¹⁶ Merk hierbij op dat in de toekomst vanuit Europa vele strengere normen gaan gelden, waar overheden op dienen te participeren.

¹¹⁷ Daarbij zijn wij van mening dat mochten de metingen van stikstofdioxiden hogere cijfers laten zien dan de gegevens die de overheid ter beschikking stelt, de concentratie van fijnstof ook hoger zal zijn!

¹¹⁸ Wij gebruikten hiervoor de zogenaamde "Palms buisjes" die middels absorptie spectrofotometrie geanalyseerd worden. Deze zijn verkrijgbaar bij Buro Blauw: <http://www.buroblauw.nl/>

¹¹⁹ Uiteraard dienen het representatieve plekken te zijn, daar waar met regelmaat mensen verkeren dan wel in de nabijheid wonen.

¹²⁰ <http://www.pbl.nl/nl/themasites/gcn/index.html>

¹²¹ http://www.lml.rivm.nl/meetnet/lml_ovz.html klik op regio zuid

¹²² Ook de saneringstool is gebaseerd op de GCN-kaarten

¹²³ <http://www.saneringstool.nl/saneringstool.html>

Met name ontstonden deze vragen doordat de overheid er vanuit gaat dat de (vracht) auto's schonere uitlaatgassen zouden uitstoten, terwijl de media juist berichten dat de reductie juist tegen blijkt te vallen.^{124 125}

Ook de website van deze Saneringstool vermeldt de problematiek van het niet juist kunnen vaststellen van emissies¹²⁶ : *16-03-2010 Demissionair minister Tineke Huizinga (VROM) heeft bij de Europese Milieuraad aandacht gevraagd voor de keuringseisen voor Euro V en Euro VI vrachtauto's en bussen. En verderop: Onlangs bleek uit onderzoek van TNO dat vrachtwagens in stedelijk en regionaal verkeer 3 keer meer stikstofoxiden uitstoten dan gemeten bij de typekeuringstest. Dit betekent voor zowel Nederland als andere lidstaten dat het bereiken van Europese luchtkwaliteitsdoelen wordt bemoeilijkt.*

Dit bekend dus concreet dat de gegevens die vermeld staan op de kaarten van de Saneringstool structureel onjuist zijn.

In maart 2009 hebben wij een eerste serie van 5 meetbuisjes opgehangen.

Dit was in de periode dat de recessie hard had toegeslagen en dat de media berichtten dat het verkeer aanmerkelijk gedaald was. Men zou in deze periode dus een lage verontreiniging van de lucht moeten zien, lager in ieder geval als men dit zou vergelijken met de GCN-kaarten. Niets bleek minder waar te zijn!

Hieronder een overzicht van de meetresultaten aangevuld met de gegevens van de Saneringstool:

Blauw code	Omschrijving	Startdatum	Starttijd	Einddatum	Eindtijd	Concentratie NO ₂ [µg.m ⁻³]	Saneringstool Gegevens 2009
20	BLANCO	9-3-2009	19:05	22-4-2009	7:30	<1	
20-1	Kern Horst	9-3-2009	19:05	22-4-2009	7:30	25	23,8
20-2	Witveld	10-3-2009	12:10	21-4-2009	18:25	23	20,9
20-3	Veiling	10-3-2009	15:30	22-4-2009	13:50	37	25,4
20-4	Veiling	10-3-2009	15:30	22-4-2009	13:50	39	25,4
20-5	Klooster Gr vorst	11-3-2009	17:00	21-4-2009	18:04	24	21,1
20-6	Maas Gr Vorst	10-3-2009	19:10	21-4-2009	18:12	23	23

Het is juist zeer opvallend dat nagenoeg al deze metingen hoger uitvielen dan gegevens van de GCN kaarten, en dat tijdens een recessie met minder verkeer!

Daarbij valt op dat de metingen op het veilingterrein uitzonderlijk hoog blijken te zijn en de meest forse afwijking laten zien met de Saneringstool gegevens.

Wij besloten deze metingen te herhalen in februari van dit jaar¹²⁷. Ditmaal wilden we een veel groter gebied analyseren, mede met het oog op de projecten die op korte termijn o.a. door

¹²⁴ Zie o.a. publicatie van het Planbureau voor de Leefomgeving 7 januari 2010 : *Nederland voldoet niet aan alle Europese luchtkwaliteitsnormen voor stikstofdioxide. Overschrijdingen van de grenswaarde voor het jaargemiddelde treden op langs drukke verkeerswegen en incidenteel ook nog op andere locaties in grote steden die niet gelegen zijn in een drukke verkeersstraat of nabij een snelweg.* Bron: <http://www.pbl.nl/nl/dossiers/stikstofdioxide/content/inleiding.html>

¹²⁵ Mede dit bericht besloten wij tot een nieuwe meting van NO₂

¹²⁶ <http://www.vrom.nl/pagina.html?id=47116>

¹²⁷ Tijdens een kort gesprek wat de auteur voerde met een handhavingsambtenaar van de provincie, bleek dat ook de provincie soortgelijke buisjes vaker gebruikt. De betreffende ambtenaar noemde het een moment-opname maar zeer zeker indicatief.

verschillende overheden gerealiseerd zullen worden, bijvoorbeeld de Greenportlane, de Floriade, de uitbreiding van Freshpark etc ¹²⁸.

De resultaten zijn schokkend te noemen. Zie hiervoor onderstaande tabel:

Blauw code	Omschrijving	Startdatum	Starttijd	Einddatum	Eindtijd	Concentratie NO ₂ [µg.m ⁻³]	Saneringstool gegevens 2010
11	BLANCO					<1	
11-1	Blauwververstr	30-1-2010	14:30	1-3-2010	13:50	27	24
11-2	Veilingterrein	28-1-2010	14:50	1-3-2010	12:20	42	28,84
11-3	Horsterweg	29-1-2010	16:15	1-3-2010	13:30	40	19,7
11-4	Wit huis bij Interchalet	29-1-2010	17:20	1-3-2010	13:45	46	28,32
11-5	Weg naar Zaar	28-1-2010	15:10	1-3-2010	12:35	35	28,86
11-6	Brandakker	29-1-2010	17:00	1-3-2010	11:50	28	18,7
11-7	Tradeport zuid	30-1-2010	15:30	1-3-2010	12:10	41	30,3
11-8	Witveldweg	29-1-2010	17:20	1-3-2010	13:40	46	28,2
11-9	Witveldweg	29-1-2010	17:15	1-3-2010	13:35	38	29
11-10	Den Drink	30-1-2010	14:40	1-3-2010	13:55	35	28,4
11-11	Visvijver	28-1-2010	15:20	1-3-2010	12:45	25	21,3
11-12	Veilingterrein	28-1-2010	15:00	1-3-2010	12:15	32	29
11-13	Kassen Calif	29-1-2010	16:10	1-3-2010	13:15	32	17,9
11-14	Kassen Calif.	28-1-2010	15:45	1-3-2010	13:25	38	18
11-15	Horsterweg	28-1-2010	15:30	1-3-2010	12:30	35	19,7
11-16	Raayeind	29-1-2010	16:30	1-3-2010	12:05	32	32,43
11-17	Heikerkerweg	30-1-2010	16:00	1-3-2010	12:45	32	18,5
11-18	Marco Poloweg	29-1-2010	16:00	1-3-2010	13:05	55	19,9
11-19	Kassen Siberie	30-1-2010	15:15	1-3-2010	13:00	37	27
11-20	Kassen Calif	28-1-2010	15:50	1-3-2010	13:20	35	18,1

Om deze cijfers inzichtelijk te maken middels een kaart, zijn deze gegevens op Google-maps geplaatst: <http://maps.google.nl/maps/ms?hl=nl&ie=UTF8&msa=0&msid=104724585590733320467.0004831de58e883ee259a&ll=51.424688,6.114235&spn=0.090768,0.253029&z=12>

Enkel de meetgegevens van het Raayeind, de Visvijver en de Blauwververstraat te Horst komen overeen met de gegevens van Saneringstool. Alle andere meetgegevens zijn fors hoger dan de gegevens van Saneringstool, nota bene gegevens die overheden bij het ontwikkelen van hun plannen dienen te raadplegen. En waarop plannen, bij overschrijdingen, dus niet door kunnen gaan.

Doordat deze meetgegevens van stikstofdioxiden fors hoger zijn dan de saneringstoolgegevens gaan wij er vanuit dat de fijnstof-gehalten ook forse overschrijdingen zullen laten zien.

Wij zijn dan ook van mening dat:

¹²⁸ De lezer dient mede te wegen dat het nog steeds recessie is en dat het aantal vervoersbewegingen nog steeds lager is dan gebruikelijk. Dit zou moeten leiden tot lagere meetwaarden dan de Saneringstool vermeld

- 1 Er voor elk project op locatie een deugdelijke fijnstof en NO₂ meting dient te geschieden
- 2 Dat de Saneringstool gegevens dienen te worden bijgewerkt, liefst voor heel Nederland
- 3 Dat waar mogelijke overschrijdingen optreden passende maatregelen door de overheden genomen dienen te worden. Het Europese Hof ¹²⁹ en het Gerechtshof te Amsterdam ¹³⁰ zijn hier ook heel duidelijk over geweest
- 4 Dat overheden krachtiger participeren op toekomstige luchtkwaliteitseisen vanuit Europa.

¹²⁹ Hof van Justitie Zaak C-237/07 Janecek.

¹³⁰ Problematiek luchtkwaliteit te Utrecht, waarbij actiegroepen ook deze meetbuisjes gebruikten